Jean-Baptiste Poquelin MOLIERE

TARTÜF
[Le Tartuffe]

5 perde (1664-1669)

Fransızca aslından çevirenler:
ŞehsuvarAktaş
AyşeSelen
Çetin Sarıkartal

ÖNSÖZ

Tartuffe, Molîere'in en çok okunan ve oynanan oyunların-dan biri olarak Türkiye'de de büytik ilgi görmüş ve dolayısıy-la 19. yüzyılın ikinei yarısmdan bu yana farklı dönemlerde birçok kez oynanmış. Buna bağlı oiarak, oyunun günümüze dek çeşitli çevirileri yapılmış.

Biz de bu çeviriyi Tiyatrotem tarafmdan oynanmak üzere yaptık. Oyunun dalıa önceki çevirilerine yazılmış olan önsözlerde Moliere'in üretimi içinde bu oyunun yeri ve de oyunun Türkiye'deki tarihi üzerine ayrıntıh bilgi sunulmuş. Özellikle Orhan Veli Kamk'ın 1944 yılında Maarif Vekâleti için yaptığı çeviriye yazdığı kapsamh önsözde, oyunun edebi çözümlemesini de içeren değerli bilgiler mevcut.

Tartüffeiim Türkiye'de tiyatro çevresi tarafından gayet iyi biiinen ve çahşılan bir oyun olrnası da göz önünde tutulursa, doğrusu tekrara düşmeksizin oyun hakkmda söylenebilecek fazla yeni bir şey yok. Belki tek bir noktaya değinmek yerin-de olur: Moliere, oyunda 17. yüzyıhn ikinci yarısmda Fransız orta sınıfımn yobazhğa prim veren bir tutuculukla soylu özentiliği arasında savruluşunu eieştirirken, şehvet kavra-mmdan bir araç olarak yararlanıyordu. Özellikle Orgon ve Tartuffe karakterlerinin iiişkisinde, söz konusu şehvet olgu-sunun erkek egemenliğiyle ilişkili bir boyutu olduğuna ve bunun politik içermeleri de bulunduğuna dikkat etmek ge-rek. Bu nokta, oyunu ilerde sahnelemek isteyenlere yeni bir kapı açabilir.

Durum böyleyken, yani bugüne dek gelmiş çeşitli Tartuffe çevirileri varken, oyunu neden yeniden çevirdiğimizi açıkla-mak ve nasıl çevirdiğimizi betimiemek daha önemli görünü-yor. Kanımızca, Türkiye'de şimdiye dek yapıimış olan Tar-tuffe çeviriieri iki grupta değerlendirilebilir. Birinci grubu "oyun metni" özelliğini daha fazla taşıyan çeviriier, ikinci grubu ise daha "edebi" çeviriler oiarak adlandırmak müm-kün. Erken döneme ait çevirilerin, yani Ahmet Vefik Paşa ve Ziya Paşa çevirilerinin, oyun özelliği ağır basar. Aynı zaman-da bu çeviriler, Moliere'in özgün metnine yaklaşan biçimde, kısmen manzumdur. Daha sonraki "edebi" çeviriler ise - Or-han Veli ve Cevdet Perin çevirileri ile yakm tarihte çıkan Mustafa Durak çevirisi - metnin içerdiği anlamı eksiksiz ola-rak aktarmaya odaklanmış görünmektedir. Ancak bu çeviriler düzyazı biçimindedir. Bizim burada yapmaya çalıştığımız şey bu iki özelliği kaynaştırarak çevirmek olarak görülebilir. Yani, oynamak üzere çevirdiğimiz için, öncelikle sözlerin oyunda söylendiğinde nasıl duyulacağına ve oyuna nasıl ka-pı açacağına odaklandık. Ancak, herhangi bir dizenin anlamı-nı yanlış ya da eksik çevirmeme konusunda da titizlik göster-dik. Bu çevirinin özgünlüğü, Moliere'in Fransızcasmda var o-lan vezin ve kafiye düzeninin Türkçe'deki karşılığım sunma-yı hedefieyen, tümüyle manzum ilk çeviri olmasıdır. As-lmda, "özgün şiiri Türkçe söyleme" olarak adlandırabileceği-miz bu çevirinin, oyunsuluk ile edebilik özelliklerini birleştir-mede de büyük olanak sağladığını gözlemledik. Oyunu sah-neleyecek olan sanatçıların uygulamada bunu daha da iyi far-k edeceklerini samyoruz.

Son olarak, çeviri yöntemimizi betimlemek isteriz. Fransız-ca özgün metindeki beyit yapısını izleyerek, öncelikle her bir beytin anlamını açımladık, sonra da bunu uygun vezin ve ka-fiye düzeniyie Türkçe söyledik. Öte yandan, şiirin değişik bö-lümlerinde söylemin -Aristoteles'in terimleriyle ifade etmek gerekirse- "diyalektik" ya da "retorik" özelliklerinden hangi-sini izlediğine de dikkat ettik. Zaten Fransızca özgün metni oyunsu kılan uîısurun, kimi yerlerde atışma, kimi yerierde de söz yarıştırma biçiminde ilerleyişi olduğu açıkça görülüyor. Bu özellikleri Türkçe'de yaşatmak için uğraştık. Umarız okurları ve tiyatrocuları memnun eden bir çeviriye erişmişizdir.

KİŞİLER:

MADAME PERNELLE	Orgon'un annesi
ORGON	Elmire'in kocası
ELMIRE	Orgon'un karısı
DAMIS	Orgon'un oğlu
TARTUFFE	Sahte dindar
MARÎANE	Orgon'un kızı, Valere'in sevgilisi
VALERE	Mariane'ın sevgilisi
CLEANTE	Orgon'un kaymbiraderi
DORINE	Mariane'm hizmetçisi
MONSIEUR LOYAL	İcra memuru
FLİPOTE	Madame Pernelle'in hizmetçisi
POLİS	

I. PERDE
1. Sahne

(Madam Pernelle ve hizmetçisi Flipote, Elmire, Mariane, Dorine, Damis, Cleante)

MADAME PERNELLE
Hadi, Flipote, hadi, kurtulayım şunlardan bir an önce.

ELMIRE
Öyle hızlı yürüyorsunuz ki, yetişilmiyor size.

MADAME PERNELLE
Yeter gelin hanım, üzerime varmaym daha,
Karmm tok benim böyle numaralara.

ELMIRE
Size karşı vazifemizi her zaman yapıyoruz;
Anneciğim, neden böyle çabuk ayrılıyorsunuz?

MADAME PERNELLE
Evi bu halde görmeye yüreğim dayanmıyor,
Kimse hatırımı saymaya tenezzül etmiyor.
Gidiyorum, zira evinizin şakülü şaşmış,
Öğüt vereyim diyorum, herkeste dii bir karış.
Saygı maygı yok, herkeste bir anırtı,
Ev değil, sanki Dingo'nun ahırı!

DORINE
Eğer...

MADAME PERNELLE
Siz canım, bir hizmetçisiniz,
Çeneniz biraz fazla düşük ve çok densizsiniz.
Burnunuzu her yere sokarsmız.

DAMIS
Ama...

MADAME PERNELLE
Yavrum, siz tam anlamıyia bir aptalsınız!
Bu sözler bana ait, babaannenize;
Ve yüzlerce kez söyledim pederinize,
Bu oğlan ipini koparmış gidiyor, bu gidişle kimseye hayrı
dokunmayacak diye.
MARİANE Sanırım...

MADAME PERNELLE
Aman, siz de onun kardeşi değil misiniz!
Suya sabuna dokunmazsımz, adeta bir meieksiniz!
Ama ne demişler, en beteri durgun sudur,

Siz saman altmdan su yürütüyorsunuz,ki en nefret ettiğim şey budur.

ELMIRE
Ama anne...

MADAME PERNELLE
Gelin Hanım, hoşunuza gitmese de söyleyeyim,
Gidişatınız vahim mi vahim.
Sizden onlara iyi örnek olmanız beklenirdi,
Rahmetli anaları bu konuda pek iyiydi.
Pek üzüyor beni müsrifliğiniz,
Böyle prensesler gibi giyinişiniz.
Kendini yalnızca kocasma beğendirmek isteyen kimse, Gelin Hamm, gerek duymaz bunca süse püse.

CLEANTE
Ama Madam, nihayetinde...

MADAME PERNELLE
Size gelince, Gelin Hanımın biraderi,
Çok değer verir, sever, sayarım sizi.
Eğer oğlumun, yani onun kocasının yerinde olsa idim,
Hanemize adım bile atmamanızı rica ederdim.
Durmadan öyle vecizeler yumurtluyorsunuz ki hayata dair
Dürüst insanlarm bunlara hiç uymaması gerekir.
Size biraz açık konuştum, ama n'apayım huyum bu benim,
Yüreğimden geçeni hiç gevelemem, söylerim.

DAMIS
Sayın Tartuffe'ünüz şüphesiz çok memnundur.

MADAME PERNELLE
O, kulak verilmesi gereken muhterem bir insandır. Sizin gibi bir çılgının ona dil uzattığmı görmek Çatlatır insam, çileden çıkarır.

DAMIS
Ne? Asıl çileden çıkan benim burada,
Eleştirmen bir yobaz gelip zalim bir iktidar kursun ha?
Beyimizin rızası yoksa,
Gönlümüzce dağıtamayacağız ha?

DORINE
Onun laflarma, hikmetlerine kulak verilse
Suç işlemeden adım atamaz kimse,
Çünkü işgüzar eleştirmen her şeyi denetliyor.

MADAME PERNELLE
Ve denetlediği her şey pek iyi denetlenmiş oluyor. Onun bütün maksadı sizi hak yoiuna döndürmekti; Ah, oğlum ne yapıp edip onu size sevdirecekti.

DAMIS
Yo, babaanne bakm, ne babam ne başka kimse
Zorlayamaz beni ona iyi niyet beslemeye.
Başka türlü konuşsam yüreğime ihanet etmiş olurum,
Onun davranışlarına hep sinir oluyorum.
Sanırım bu işin sonu kötüye varacak,
Bu düztabanla başım belaya girecek.

DORINE
Eloğlunun biri gelsin, burada ahkâm kessin,
E bu insanm karana dokunur^ kesin.
Ayağında pabucu, sırtmda çulu olmayan dilencinin teki gelsin,
Neydim n'oldum demeden her şeye karşı çıksm,. efendilik etsin.

MADAME PERNELLE
Ah nerde? Her şey pek bi' yolunda giderdi
Onun hikmet dolu emirleri yerine gelseydi.

DORINE
Sizin hayallerinizde o olmuş bir evliya;
Halbuki inanm bana,, işi gücü riya!

MADAME PERNELLE
Dile bakın, dile!

DORINE
Ne ona güvenirim, ne de uşağı Laurent'a
Sağlam bir kefil olmadıkça.

MADAME PERNELLE
Uşağmın nasıi biri olduğunu bilmem,
Ama efendisinin iyiiiğine kefil olurum ben.
Size gelince, sırf doğruları söyiediği için
Kötülüğünü isteyin, onu canmdan bezdirin!
Oysa onun kalbi sırf günaha karşı,
Onu yöneten tek şeyse Tanrı rızası.

DORINE
Peki ama neden bir süreden beri
Çekemez oldu hiç eve gelip gideni?
Namuslu bir ziyaret neden Tanrı'ran gücüne gitsin,
Bunun için kopan yaygarayla kafamız şişsin?
Laf aramızda, ben size söyleyeyim mi ne oluyor?
Bence vallahi bu, hammı kıskamyor.

CLEANTE
Kesin! Konuşup dtıruyorsunuz ağzmızdan çıkarıı kulağınız
işitmeden.
Bir tek o değil ki rahatsız olan o zlyaretlerden:

Düşüp kalktığımz insanların kopardığı tantanalar,
Kapınm önünden hiç eksik olmayan lüks arabalar...
Bir alay uşak ortalığı velveleye veriyor,
Bütün komşuları carandan bezdiriyor.
Aslmda insan hiçbir şey olmadığma Inanmak istiyor,
Lakin herkesin diiinde ve bu da hoş olmuyor.

CLEANTE
Ne yani, elâlemi susturalım mı zorla?
Ne can sıkıcı bir şey oiurdu hayatta,
Aptalca konuşmalar yapılıyor diye ardmdan
Vazgeçmesi insanın en iyi dostlarmdan.
Yine de böyie yapmaya karar verilebilirdi;
Ama inanıyor musunuz zorla susturabileceğinize herkesi?
Hiçbir sur dayanamaz dedikoduiar karşısında,
Geiin, aldırış etmeyelim bu aptai gıdaklamalara.
Biz tüm masumiyetimizle yaşamaya bakalım,
Onlar da gevezeiik etsinler bırakalım.

DORINE
Hakkımızda kötü konuşanlar sakın,
Komşumuz Daphne'yie kocacığı olmasm.
Hali tavrı en gülünç olan,
Başkasmı çekiştirmekte önde gidendir her zaman.
Ufacık bir ilişkiye dair azıcık bir şey sezseler
Onu ele almakta hiç gecikmezler,
Haberi büyük bir sevinçle yayarlar,
Diledikieri yere çekmekten geri durmazlar.
İstedikleri gibi yorup başkasmm hareketierini,
Mazur gösterdiklerini düşünürler kendilerininkini.
Onlarmkiyle bir benzerlik bulmanın boş ümidiyle
Masumiyet katariar dalaverelerine.
Ya da başkalarının üstüne atarlar kabahati,
Hafifletmek için omuzlarmdaki ağır töhmeti.

MADAME PERNELLE
Bu düşüncelerin ne aslı ne astarı var,
Herkes bilir, Orante1 örnekbir hayat sürer.
Bütün yaptıkları hak yolunadır; ayrıca duydum ki,
O da hiç hoş karşılamıyormuş buraya gelip gideni.

DORINE
Örnek pek güzel ve o hammm iyiliğine yok diyecek;
Sade, ağırbaşlı bir insan gibi yaşadığı da gerçek.
Ama içindeki bu güçlü iman yaşmdan kaynaklanıyor,
İster istemez mazbut bir hayat yaşadığı biliniyor.
Kendisi kalpleri çelebildiği sürece
Güzelliğinin tadını çıkardı olabildiğince.
Ama görünce gözündeki ferin söndüğünü
Kendisini terk edenlerden çevirmek istiyor yüzünü.

Yüce bir iffetin şatafatlı örtüsüyle
Yıpranmış cazibesini gizlemek niyetinde.
Bunlar zamane kokonalarının başvurduğu çarelerdir,
Çapkmlarm kaçtığmı görmek onlara pek zor gelir.
Böylesi bir terk edilişten doğan kara endişeleri
Ancak namus kumkuması olmakta buldurur çareyi.
Bu hayırsever kadınlarm nobranlığı
Hoş görmez hiçbir şeyi, denetler köşe bucağı.
Herkesi kınarlar yüksek perdeden;
Hayırseverlikten değil, hasetten.
Yaşlanınca mahrum kaldıkları zevkleri
Bir başkasının sürmesine yok tahammülleri.

MADAME PERNELLE
İşte tam hoşunuza gidecek cinsten masallar,
Gelin Hanım, sizin evinizde insanı susmaya zorluyorlar.
Çünkü hanımefendi sazı eline aldı mı bırakmıyor bakıyorum
Ama ben de nihayetinde bir iki laf etmek istiyoram.
Size söylüyorum, oğlum en akıllı işi yaptı
Eve almakla şu dindar adamı.
Tanrı.onu bir lütuf olarak gönderdi bu eve,
Şaşkın ruhlarınıza doğru yolu göstermek üzre...
SeJametiniz için kulak vermelisiniz ona,
Azarlamaz o müstahak olmayanı asla.
Bu ziyaretler, balolar, boş lakırdılar,
Hepsi şeytanm aklına gelen icatlar!
Oralarda dindar bir söz işitildiği vaki değildir,
Bunların hepsi fasa fiso, boş sözlerdir.
Sık sık konu komşu da nasibini alır bundan,
Konuşurlar en olmayacak kişinin de ardmdan.
Sonunda kafası karışır aklı başmda olanlarm da,
Bu nev'i meclislerin karmaşasında.
Bin türiü gıdaklama başlayıverir hiç yoktan sanki.
Geçenlerde âlim bir zatm isabetle belirttiği gibi
Hakikaten tam Babil Kulesi'ne benzer,
Hep bir ağızdan lak iak ederler, bir arpa boyu yol giderler.
Neden bu teşbihi yaptığma gelince...
(Cleant'ı göstererek)
İşte beyimiz kıkırdamaya başladı bile...
Siz gidin de sizi güldüren o kaçık arkadaşlannızı bulun.
Yoksa... Elveda Gelin Hamm, sözlerim burada son buisun.
Bilin ki, artık bu haneden sıtkım sıyrıldı,
Bir daha da atmam buraya adımımı. *
(Flipoie'a tokat atar)
Hadi, yürüyün siz de!
Dalmış, alık alık bakıyorsunuz öyle.
Allah kahretsin; ben sizin hakkmızdan gelmesini bilirim,
Yürüyelim, pasaklı, yürüyelim.

2. Sahne

(Dorine, Cleante)

CLEANTE
Uğurlamaya hiç gitmek istemiyorum,
Yine bana çemkirir diye korkuyorum.
Bu yaşlıkadmm...

DORINE
Ah pek yazık doğrusu,
Duymaması, hakkmda böyle konuştuğunuzu.
Herhalde sizin biraz fazla ileri gittiğinizi,
Bu lafı hak edecek yaşta olmadığım söylerdi.

CLEANTE
Nasıl da bir hiç için köpürdü blze,
Ne kadar da düşkün şu Tartuffe'üne.

DORINE
Oho, oğlunun yaptıklarmm yanmda bunlar hiç kalır gerçekten
Onu bir görseniz; beterin beteri varmış dedirten cinsten.
Memleket meseleleri aklmı başma getirmişti
Ve cesaretle Kral'a hizmet etmişti.
Ama şaş'kın birl oldu iyice
Kapıldığmdan beri Tartuffe'e.
Ona kardeşim diye hitap ediyor, onu bağrma basıyor,
Anasmdan, çoluk çocuğundan yüz kat daha çok seviyor.
Onunla paylaşıyor bütün sıriarmı,
Ona danışıyor bütün işierini.
Ona sarılıyor, onu öpüyor, titriyor üstüne;
İnsan metresine bu kadar sevgi göstermez bence.
Sofrada en başa oturtuyor kendisini
Sevinçle seyrediyor silip süpürmesini.
Her yemeğin en lezzetli tarafmı ona bırakmamız gerekiyor,
Şayet geğirecek olsa ona 'Allah afiyet versin/ diyor.
Velhasıl onun Için deliriyor; Tartuffe onun her şeyi, kahramanı,
Her yaptığma hayran, dilinden düşürmüyor onun iafiarını.
Mucize gibi görünüyor ona yaptığı en küçük bir hareket,
Ağzmdan çıkan her söz onun için bir hikmet.
Tartuffe iyi tamyor kurbanrm, istiyor bu halinden yararlanmayı,
Biliyor binbir renge bürünüp gözlerini kamaştırmayı.
Sofuluğu sayesinde ondan para sızdırıyor ha bire,
Ve hepimizde kusur bulma hakkım görüyor kendinde.
Uşağı olacak o sersem de ondan geri durmuyor,
Her şeye bulaşıp bize ders vermeye kalkıyor;
Gelip nasihat çekiyor, vaaz veriyor belerterek gözlerini,
Ve fırlatıp atıyor kurdelalarımızı, allıkiarımızı, yapma
benlerimizi.Aiçak, geçen gün paramparça etti kendi elleriyle
Bulduğu bir mendili Azizlerin Hikmeti'nin içinde.

Neymiş efendim, korkunç bir suç işliyormuşuz,
Şeytanm süslerini kutsal şeylere karıştıriyormuşuz.

3. Sahne

(Elmire, Mariane, Damis, Cleante, Dorine)

ELMIRE
Ne mutlu size, kapıya kadar gelmediniz,
Orada bize çektiği nutku işitmediniz.
Neyse, kocamı gördüm; henüz görmemişken o beni
Çıkıp yukarıda bekleyeyim gelmesini.

CLEANTE
Bense vakit kaybetmemek için onu burada bekleyeceğim
Ve kendisine şöyle bir merhaba diyeceğim.

DAMIS
Kız kardeşimin izdivacına dair ona bir şeyler çıtlatm;
Tartuffe'ün buna karşı çıkmasmdan korkarım.
Kaygım, babamı zorlamasıdır böyle bir fikir değişikliğine;
Bu işe ne kadar önem verdiğimi bilmiyor değiisiniz siz de.
Eğer yanıyorlarsa kız kardeşimle Valere aym ateşle,
Biliyorsunuz benim de gönlüm var onun kız kardeşinde.
Eğer gerekiyorsa...

DORINE Geliyor.

4. Sahne

(Orgon, Cleante, Dorine)

ORGON
O, merhaba kardeşim.

CLEANTE
Ben de çıkryordum, geri döndüğünüzü görünce pek sevindim
Kırlar da henüz çiçeklenmedi zaten.

ORGON *(Cleante'a)*

Dorine... Kayınbiraderim, biraz durun lütfen.
Endişelerimi savuşturmak için müsaade edin de sizden
Evle ilgili havadisleri öğreneyim hemen.
(Dorine'e)
Bu iki günden beri her şey yolunda gitti mi?
Evdekiler ne yapıyor, nasıl keyifleri?

DORINE
Harumın önceki gün akşama kadar ateşi vardı,

Bir de akıl almaz bir baş ağrısı!

ORGON
Ya Tartuffe?

DORINE
Tartuffe mü? Onun keyfi pek gıcırdıü
Eti budu yerinde; cildi parlak, al al dudakları!

ORGON
Zavallı adam!

DORINE
Akşam hammm midesi çok bulandı,
Yemekte hiçbir şeye dokunmadı;
O berbat baş ağrısı hâlâ devam ediyordu.

ORGON
Ya Tartuffe?

DORINE
O, hanımm karşında tek başma yemeğine yumuldu;
Pek sofu bir şekilde indirdi iki kekliği midesine,
Kıyılmış yarım bir butla birlikte.

ORGON
Zavallı adam!

DORINE
Bütün gece böyle geçti;
Hammefendi hiç kırpmadı gözlerini.
Uyutmadı onu hiç ateş nöbetleri,
Sabaha dek başmda beklememiz gerekti!

ORGON
Ya Tartuffe?

DORINE
Pek tatıı bir uyku bastırdı birden,
Masadan kalkü, odasma çıktı hemen.
Sıcacık yatağına serildi,
Sabaha kadar deliksiz bir uyku çekti.

ORGON
Zavallı adam!

DORINE
Sonunda hammefendi dediğimize geldi,
Kan aldırmaya karar verdi.
Ve rahatlayıverdi anında!

ORGON
Ya Tartuffe?

DORINE
Her zamanki gibi cesaretini topladı da,
Tüm kötülüklere karşı güçlendirdi ruhurai,
Telafi etmek için hanımefendinin akan kanını,
Dört koca bardak şarap içti öğle yemeğinde.

ORGON
Zavallı adam!

DORINE
Nihayet ikisinin de keyfi yerinde.
Ben önden gideyim hanımefendiye haber vereyim,
Ve hastalığıyla yakmdan ilgilendiğinizi bildireyim.

5. Sahne

(Cleante, Orgon)

CLEANTE
Enişte, gözünüzün içine baka baka dalga geçiyor sizinle bu
kadm,Darılmaym, gücenmeyin sakın.
Size açıkça öyleyeyim ki, bu davranışı adil,
Sizin yaptığınız görülmüş işitilmiş şey değil.
Günümüzde bir adam bu kadar büyüleyici olabilir mi,
Kendi uğruna size her şeyi unutturacak denli?
Yanmızda sefaletten kurtulduktan sonra,
Sizi öyle bir noktaya getirdi ki...

ORGON
Kaymbirader, biraz durun orda!
Hakkında konuştuğunuz kişiyi tanımıyorsunuz...

CLEANTE
Peki tammıyorum, madem öyle istiyorsunuz...
Ama yine de, bilmek istiyorum, nasıl bir adam acaba...
ORGON
Kardeşim, siz de büyülenirdiniz onu tanıymca
Ve hayranlığmızın sonu gelmezdi,
Bu öyle bir adam, ah, bir adam... bir adam ki...
Onun derslerini iyi dinleyen derin bir huzuru tadar,
Herkese birer pislikmiş gibi bakar.
Evet, bambaşka biri oluyorum onunla konuştukça,
Hiçbir şeye gönül bağlamamayı öğretiyor bana.
Her türlü dostluktan koparıyor bağını ruhumun...
Görsem de öidüğünü kardeşin, ananın, çoluğun,
çocuğun Zerre kadar gam yemem.

CLEANTE
Enişte, işte insanî his diye bunlara derim ben.

ORGON
Ah, ona nasıl rastladım bir görseydiniz,
Ona gösterdiğim dostluğu siz de gösterirdiniz.
Her gün sakince gelirdi kiliseye,
Diz çökerdi tam da benim önümde.
Öyle cânı gönülden dua ederdi ki,
Ol cemaatin gözü ona çevrilirdi.
İçini çeker geçerdi kendinden o an,
Yerleri öperdi tevazuuyla durmadan.
Ben çıkarken de benden önce davramrdı,
Maksadı kapıda bana okunmuş su sunmaktı.
Kim olduğunu, nasıi yoksul kaidığmı öğrenince,
Yardımda bulunurdum elimden geldiğince.
Sonunda Tanrı onu bana, evime getirdi,
İşte o gün bugündür haneye refah geldi.
Bakıyorum herkese çıkışıyor, hatta karıma biie;
Son derece ilgileniyor benim şerefimle.
Karıma yan gözle bakanı bana haber veriyor,
Bu konuda benden on kat kıskanç davramyor.
İnanamazsmız sofuluğunu nerelere vardırdığma,
Kendini günahkâr sayar niyetini şu kadar bozacak olsa.
Neredeyse bir hiç yüzünden yer içi içini,
Öyle ki geçen gün suçluyordu kendini,
Dua ederken yakalamışfbir pire
Ve onu hırsla öldürmüş diye.

CLEANTE
Bak sen; enişte, siz galiba deiiriyorsunuz;
Böyle konuşarak benimle alay mı ediyorsunuz?
Ve sanıyorsunuz ki tüm bu gülünçlükler...

ORGON
İmansızlar gibi konuşuyorsumız kaymbirader!
İçin için teşnesiniz biraz buna.
Size söylediğim üzre onlarca defa,
Bir gün belaya sokacaksıraz başınızı.

CLEANTE
İşte sizin gibilerin malum lakırdısı.
İsterler ki kör olsun herkes onlar gibi,
İnançsızlık oluyor gözlerin iyi görmesi.
İçi boş gösterişlere inanmayan da
Kutsal şeylere sayTısız ve inançsTz sayılmakta.
Hadi hadi, bütün bu lakırdılarımz beni hiç korkutmuyor,

Ben lafımı biliyorum, Tanrı da yüreğimi görüyor.
Bütün bu sahte tavırlarmızm olacak değiliz kölesi,
Kahramanın olduğu gibi müminin de var sahtesi.
Nasıl ki gerçek kahramanlarm tantana yaptığı pek görünmez,
Şereflerinin peşinden nereden nereye gittikleri pek bilinmez,
Gerçek müminler de, ki peşlerinden gidilmesi gereken onlardTr
Yapmacık davranışta bulunmayan insanlardîr.
Ne yani! Hiç ayrım yapmayalım mı yoksa,
Riyakârlık ile dindarlık arasmda?
Ikisiyle de aynı dilden mi konuşulsun;
Yüze de maskeye de aynı itibar gösteriîsin,
Samimiyetle sahtelik eş görülsün,
Görünenle gerçek karıştırılsm,
Kişi kadar gölgesine de değer verilsin,
Kalp para ile sahicisi bir mi tutulsun?
Çoğu insanın tuhaftır yaradılışı,
Asla görülmez gerçek tabiatı;
Onlar aklın sımrlarım pek dar samrlar,
Mizaçları ne olursa olsun hadlerini aşarlar.
En asil şeyi berbat ederler genellikle,
Aşırısına gideyim, iyice zorlayayîm diye.
Enişte, bunları bilvesile söyleyeyim dedim, bilesiniz.

ORGON
Evet, muhakkak ki siz saygıdeğer bir âlimsiniz.
Sizde toplanmış dünyamn bütün bilgisi,
Sizsiniz tek bilge, tek aydmlanmış kişi,
Bir kâhin, bir ermişsiniz yaşadîğımîz asırda,
Aptal kalır tüm insanlar sizin yammzda.

CLEANTE
Ben ne saygıdeğer bir âlimim, enişte,
Ne de tüm bilgiler mevcut elimde.
Kîsacasî bir şey varsa bildiğim, Gerçekle sahteyi ayırabilirim.
Nasıl ki gerçek dindardan daha fazla övülmeyi hak eden
Herhangi bir kahraman tasavvur edemiyorsam,
Dünyada hiçbir şeyi gerçek inanışın ilahi şevkinden
Daha soylu ve daha güzel bulmuyorsam,
Sahte imamn alçıyla kaplı yüzünden,
Ayan beyan ortadaki bu şarlatanlardan,
Meydan Müminlerinden Daha iğrenç bir şey de tasavvur edemem.
Ki bunlarm aldatıcî sırıtışlan ve küfürleri
Fanilerin en aziz, en kutsal saydîğî şeyieri
Rahatça istismar eder
Ve onları oyuncak eder.
Bu insanlar ki çıkar peşindeki ruhlarıyla
Sofuluğu bir mesleğe, ticarete dönüştürürler;
Sahte tavîrları ve işmarlarıyla
İtibar ve mevki satm almak isterler.
Birini lekelemek için, örterler fütursuzca

Alçak hmçlarım din kisvesi altında.
Azgın öfkeleri içinde daha da tehlikeli olurlar,
Saydığımîz şeyleri bize karşı silah olarak kullanırlar.
Hep iyi niyetle karşıiadığımız o tutkuları
Aslmda kutsal bir kılıçla almak ister başımızı.
Böyle riyakârlara çok rastlanır,
Ama gerçek inananlar hemen tanınır.
Kim ki bizlere şanıı birer örnek oluyor,
Asrımız, enişte, onları göz önüne seriyor. "
İşte Ariston, işte Periandros, -
İşte Oront, Alkidamas, Clitandre, Polydoros;
Onlarm unvanım kimse tartışmamıştır,
Hiçbiri erdemiyle büyüklük taslamamıştır.
Onlarda görülmez hiç o tahammülsüz kibir,
Dindarlıkiarı hoş görülü ve insanidir.
Hareketlerimizi olur olmaz kınamazlar,
Böyie müdahaleleri ukalalık sayarlar.
Konuşmanm kibrini, gururunu bırakıp başkalarma,
Yaptıklarımızı eleştiririer kendi davranışlarıyla.
Barmamaz onlarda kötülüğün kırmtısı
Başkalarımn iyiliğine yönelir hep ruhları.
Onlarda zerre kadar yoktur doiap dümen,
Titizlikle hayatm güzeiliğine çaiışıriar her an.
Asia bir günahkâra karşı hiddet duymazlar,
Yalnızca günaha karşı kin tutarlar.
Aşırı bir sofuluğa düşüp de Tanrı'mn menfaatini
İstemezler hiç ondan fazla gözetmeyi.
İşte buniar inandığım insanlar, işte böyle yararlanmalı onlardan
Velhasıl işte oniarı örnek almalı insan.
Sizin adamınıza gelince, açıkçası, hiç uymuyor bu kaiıba.
Övüyorsunuz onun dindarlığını büyük bir imania,
Ama sanırım sahte bir pırıitıyla kamaşmış gözleriniz.

ORGON
Sevgili kayınbiraderim, bitti mi söyleyecekleriniz?

CLEANTE
Evet.

ORGON Müsaadenizle.
(Çıkmaya yeltenir)

CLEANTE
Bir şey daha söyleyeceğim, lütfen enişte, Bu bahsi kapataiım. Biliyorsunuz, Valere'e Damadınız olmak için söz verdiniz.

ORGON
Evet.

CLEANTE

Bu hayırlı işin gününü bile tespit ettiniz.

ORGON
Doğru.

CLEANTE
Öyleyse düğünü değiştirmek niye?

ORGON
Bilmem.

CLEANTE
Kapılmış olmayasımz başka bir düşünceye?

ORGON
Belki...

CLEANTE
Yoksa cayıyor musunuz sözünüzden?

ORGON
Öyle bir şey söylemedim ben.

CLEANTE
Hiçbir engel katiyen
Sizi sözünüzü tutmaktan caydıramaz.

ORGON
Bakaiım.

CLEANTE
Bir kelime için insan iafı bunca dolandırmaz.
Bu konuda sizi ziyaret etmemi Valere rica etti.

ORGON
Tanrı kendisinden razı olsun.

CLEANTE
Ne diyeyim ona, peki?

ORGON
Ne isterseniz deyin.

CLEANTE
Ama niyetiniz de bilinmeli...
Nedir yani?

ORGON
Takdir neyse, o olur.

CLEANTE
Açık konuşalım ama... Valere'e sözünüz var. Tutacak mısmız, yoksa...

ORGON
Hoşça kalm.
CLEANTE *(Cleante yalmzdır.)*
Valere'in aşkı gözden düşmüş, korkarım, Gidip olan biteni ona anlatayım.

II. PERDE

1.Sahne

(Orgon, Mariane)

ORGON
Mariane.

MARIANE
Babacığım.

ORGON
Yaklaşm. Size gizlice söyleyeceklerim var.

MARIANE
Nereye bakıyorsunuz?

ORGON
(Küçük bir odaya bakarr
Bizi duyabilecek biri olup olmadığma bakıyorum;
Çünkü buküçük oda birini gafil avlamak için çok uygun.
îşte biz bizeyiz. Mariane, sen her zaman benim
Uysal kızım oldun, bilirim.
Ve seni her zaman pek sevmişimdir.

MARIANE
Bu baba şefkatine hep minnettar kalmışımdır.

ORGON
İşte-yerinde bir söz, kızım, ve layık olmak için buna,
Beni hoş tutmaya çalışmalısınız yalnızca.

MARIANE
Zaten benim için de en büyük şeref budur.

ORGON
Pek güzel. Misaflrimiz Tartuffe hakkındaki düşünceniz nedir?

MARIANE
Kim, ben mi?

ORGON
Evet, siz. cevabınızı verirken.

MARIANE
Heyhat; siz ne isterseniz onu söylerim ben.

ORGON
Akıllıca konuşmak budur. Kızım, o zaman söyİeyin bana,
Bütün şahsiyetinde yüksek bif liyakatin parıldadığmı,
Kendisinden pek hoşlandığmızı ve benim kararımla
Kocanız olmasından pek memnun olacağınızı.
(Mariane, şaşkırılık içinde geri çekilir)

MARIANE
Ha?

ORGON
Ne var?

MARIANE
Efendim...

ORGON
Ne?

MARIANE
Yanlış mı anladım?

ORGON
Nasıl?

MARIANE
Ne söylememi istiyorsunuz, babacığım?
Sizin seçiminizle kimin yüreğimi hoplattığmı mı?..
Kimin kocam olmasmdan hoşlanacağımı mı?..

ORGON
Tartuffe'ün canım!

MARIANE
HIç alakası yok, yemiıı ederim baba?
Niye zorluyorsunuz beni böyle bir riyaya?

ORGON
Ama ben istiyorum bunun gerçekleşme.sim
Ve benim karar vermiş olmam sizin için yeterli!
MARIANE
Ne? Baba, sizin istediğiniz...

ORGON
Evet kızım, niyetim bu,
Sizin birleşmenizle aileme bağlamak Tartuffe'ü
O kocanız olacak, karar verdim buna...
Sizin isteklerinizi de ben...

2. Sahne

(Dorine, Orgon, Mariane)

ORGON
Ne yapıyorsunuz orada?
Sizi bizi böyle dinlemeye sevk eden merak
Yavrucuğum pek güçlü olsa gerek.

DORINE
Doğrusu bilmiyorum bu dedikodu
Bir şüpheden mi yoksa bir rastlantıdan mı doğdu?
Bana böyle bir evliiik hikâyesinden söz etmişlerdi de,
Aldırış etmemiştim saçma diye.

ORGON
Nasıl? İnanılmayacak bir şey mi bu?

DORINE
Öyle ki, Siz bile Mösyö, inandıramazsımz beni.

ORGON
Sizi inandırmamn yolunu bilirim ben.

DORINE
Tabii, tabii, anlattığımz hikâye pek içten!

ORGON
Pek yakmda vuku bulacakları anlatıyorum.

DORINE
Hikaye bunlar!

ORGON
Anlattıklarım oyun değil yavrum!

DORINE
Hadi, hadi, beybabanızın sözlerine inanmayın sakın,
Dalga geçiyor!

ORGON
Ben size…

DORINE
Hayır, boşuna uğraşmayın,
Size asla inanmayız.
ORGON
Şimdi öfkele…

DORINE
Tamam, size inanıoruz, amabu sizin aleyhinize!
Nasıl yani, hiç olur mu, beyefendi, siz ki aklı başında birisiniz,
Böyle bir şeyi istediğinize göre göze, demek ki bayağı delirmişsiniz!

ORGON
Dinleyin,
Siz bayağı senli benli oldunuz fertleriyle bu hanenin,
Ki bu benim hiç hoşuma gitmiyor, bilesiniz canım.

DORINE
Rica ederim beyefendi, öfkelenmeden konuşalım!
İnsanlarla alay mı ediyorsunuz komplo kurmakla?
Kızınızın hiç işi olmaz böyle bir yobazla!
Başka şeyler olmalı o herifin düşünmesi gereken;
Siz ne kazanacaksınız ki böyle bir birleşmeylen?
Hangi akla hizmetle, bunca malınızla
Böyle züğürt bir damat seçeceksiniz…

ORGON
Susunuz, eğer bir şeyi yoksa,
Biliniz ki ona bu nedenle saygı göstermeli,
Şüphesiz ki dürüstlükten geliyor onun fakirliği.
Bu, onu en yüce makama yükseltmeli,
Maldan mülkten yoksun bıraktığına göre kendini
Dünyevi işlere olan kayıtsızlığıyla
Ve uhrevi şeylere olan büyük bağlılığıyla.
Ama imkan bulabilecektir benim yardımımla,
Sıkıntılarından kurtulmaya
Ve mülklerine yeniden kavuşmaya.
İnsanın namını yürütecek mülklerdir bunlar memlekette.
Zaten görülüyor ki, o bir asilzade.

DORINE
Evet, ama o bunu söylüyor; bu kendini beğenmişlik,
Beyefendi, dindarlığa pek yakışmıyor.
Dindar bir hayatla hidayete kavuşan kişi,
İsmini ve neslini bu kadar çok övmemeli.
Sofuluğun sadeliği bunları kaldırmaz,
Böylesi bir ihtiras ona yakışmaz.
Neye yarar bu gurur?... Ama bu sözler gücünüze gidiyor sizin,
Onun asaletini bırakalım da, kendisinden söz edelim.
Bir an olsun sızlamadan yüreğiniz,

Böyle bir kızı böyle bir adama verecek misiniz?
Gerekmez mi düşünmeniz, bunun yakışık almayacağını,
Gerekmez mi görmeniz, bu evliliğin nereye varacağını?
Bilin ki, bir kızın erdemi tehlikede,
Eğer arzusu hilafına evlendirilirse.
Evlilikten maksat namuslu bir hayat sürmekse,
Değişir bu, kızı verdikleri adamın meziyetlerine göre.
Çoğu zaman karılarını bu hale getirirler,
Her yerde boynuzları parmakla gösterilenler.
Bu türden bazı kocalara
Sadık kalmak zordur ha!
Kızının tiksindiği bir adama kim verirse kızını,
Sorumlu odur, Tanrı katına o taşır kusurlarını.

ORGON
Demek bundan öğreneceğim nasıi davranacağımı!

DORINE
Dediğimi dinlerseniz daha iyi olur sanırım.

ORGON
Kızım, bu safsatalaria oyalanmayalım;
Size ne gerektiğini bilirim, b.en sizin babanızım.
Sizi Valere'e vermeye ahdetmiştim,
Kumara düşkün olduğunu duydum lakin.
Onun dinsiz olduğundan kuşkulanıyorum,
Hiç kiliseye gittiğini görmüyorum.

DORINE
Gözetsin istiyorsunuz gittiğiniz saatleri,
Tıpkı kendini göstermek için gidenler gibi.

ORGON
Sizin görüşünüzü sormadım ki.
Nihayetinde Tartuffe dünyada tektir Tanrı'ya bağlılıkta.
Bu da görüimeyen bir meziyettir başkasında.
Bu hayırlı evlilikle muradma ereceksin,
Zevkü sefaya gark olacak günlerin.
Birlikte arzularmıza sadık yaşayacaksımz,
İki çocuk, iki kumru gibi olacaksımz.
Hiç üzücü tartışmalara girişmeyeceksmiz,
Ona ne isterseniz yapabileceksiniz.

DORINE
Bu? Bu kız onu boynuzlatır, eminim.

ORGON
Ne biçim konuşma bu?

DORINE
Demem o ki, adam buna müsait. Yükselen yıidızı böyie gösteriyor onun, Kızınız ne kadar namuslu olursa oisun.

ORGON
Sözümü kesmeyin, çenenizi tutun biraz;
Her işe burnunuzu sokmasamz olmaz.

DORINE
Ne diyorsam yalnızca sizin menfaatiniz için.
(Orgon, kızıyla konuşmak îçin her dönüşünde Dorine onıın sözünü keser)

ORGON
Gayretkeşliğin bu kadarı fazla, susun rica ederim.

DORINE
Sevilmeseniz...

ORGON
Sevilmek istemiyorum ben...

DORINE
Oysa ben sizi sevmek istiyorum, beyefendi, size rağmen.

ORGON Aaaaa!

DORINE
Şerefiniz önemli benim için,
Katlanamam ben sizinle dalga geçmesine birisinin.

ORGON
HIç susmayacak mısımz siz?

DORINE
İşte vicdan böyle,
Razı gelmez böyie bir birleşmeye izin vermenize.

ORGON
Yılan, kesecek misin sen şu küstah sözleri?

DORINE
Aa, hem sofuluk hem de hiddet öyle mi?

ORGON
Evet, bu saçmalıklar çıkarttı cinleri tepeme,
Ve ben susmanı istlyorum kesinlikle.

DORINE
Öyle olsun, ama konuşamasam da, düşünürüm ya!

ORGON
Düşün istersen, ama kendine sakla!
Yoksa... Yeter!
(Kızına döner)
Akla vuruyorum, tartıyorum her şeyi zihnimde iyice!

DORINE
Kuduruyorum konuşamadıkça böyle!
(Dorine, Orgon dönüp bakınca susar)

ORGON
Genç bir asilzade değîl belki,
Ama Tartuffe öyle bir yaradılışta ki...

DORINE
Tabii kurdun teki...

ORGON
Seni hiç cezbetms*"de
Tüm diğer meziyetleri...
(Orgon, hemen Dorine'in önüne geçip kollannı kavuşturur, ona bakar)

DORINE
Kısmete bak, kısmete!
Onun yerinde olsaydım, bir erkek elbette
Zorla evlenemezdi benimle;
Düğünden sonra gösterirdim ben ona
Bir kadının hep bir intikamı olduğunu zulasında!

ORGON
Sözlerimin sizi pek kasmadığmı görüyorum!

DORINE
Neden şikâyet ediyorsunuz, ben sizinle konuşmuyorum.

ORGON
Ne yapıyorsun peki?

DORINE
Kendi kendime konuşuyorum.

ORGON
Pekâlâ! Şunun aşırı küstahlığmı cezalandırayım diyorum;
Elimin tersiyle bir tane çarpmalıyım.
(Orgon, tokat atmak üzere elini kaldırır, bir yandan da Dorine konuşuyor mıı diye ikide bir de d'önilp bakarak kesik kesik konuşur)
Kararımı onaylamalısm, kızım...
Size seçtiğim... kocanm şey olduğunu zannetmek...

(Dorine'e)
Neden konuşmuyorsun kendi kendine?

DORINE
Yok ki bir şey kendime söyleyecek...

ORGON
Hadi, bir kelimecik!

DORINE
Hiç istemiyor canım!

ORGON
Tabii, gözüm üstünde de ondan!

DORINE
Budala mıyım?!

ORGON
Neyse! Kızım, itaat etmelisin
Ve seçimime tümüyle saygı göstermelisin!

DORINE *(Kaçarken)*
Böyle bir kocaya varsaydım
Kendimi tefe koyardım.
(Orgon ona tokat atmak ister ve ıskalar)

ORGON
Yanındaki tam bir baş belası kızım.
Günaha girmeden geçinemeyeceğim onunla!
Lafa devam edecek durumda değilim şu anda!
Beyniine kan sıçrattı bunun küstah sözleri,
Çıkıp biraz hava alayım ki, toparlayayım kendimi!

3. Sahne

(Dorine, Mariane)

DORINE
Diiinizi mi yuttunuz, kuzum, söylesenize;
Yoksa rolünüzü ben mi oynamalıyım sizin yerinize?
Size saçma bir teklif getirilsin,
Siz de ağzmızı açıp* tek kelime etmeyin!

MARIANE
Dediği dedik bir babaya karşı ne yapabilirim ki?

DORINE
Böyle bir tehdidin önünü almak için ne gerekirse onu tabii ki!

MARIANE
Yani?!!!

DORINE
Gönül ferman diniemez, demeii ona;
Kendiniz için evleniyorsunuz, babanız için değil a!
Evlenen sizsiniz madem ki,
Koca kendini ona değil, size beğendirmeli.
Tartüfcüğü bu kadar şirin görünüyorsa,
Ne duruyor, kendi varsm bari ona.

MARIANE
Ifiraf edeylm, bu kadar baskıcı bir babaya karşı
Hiçbir zaman bir şey söylemeye gücüm olmadı.

DORINE
Ama bir düşünellm, Vaiere niyetini belli etti açıkça;
Seviyor musunuz onu, söyieyin; sevmiyor musunuz yoksa?

MARIANE
Ah, aşkıma karşı ne kadar merhametsizsin;
Dorine! Bu soruyu nasıl sorabilirsin?
Bu konuda sana yüz defa kalbimi açmadım mı?
Bilmiyor musun, tutkumun nerelere vardığım?

DORINE
Nereden bileyim, dile geldiğini kalbin,
Tam da o sevgüi için titrediğini yüreciğin?

MARIANE
Dorine, büyük haksızlık ediyorsun kuşkulanmakla;
Benim gerçek duygularım ayan beyan ortada!

DORINE
Yani onu seviyor musunuz?

MARIANE
Evet, büyük bir tutkuyla.

DORINE
O da o kadar seviyor, öyle mi, görünşe bakılırsa!

MARIANE
Sanırım.

DORINE
Yanıp tutuşuyorsunuz ikiniz de,
Evlenmek için, değii mi?

MARIANE
Elbette!

DORINE
Öyleyse öbür evlilikten muradınız nedir?

MARIANE
Beni zorlariarsa kendimi öldürmektir!

DORINE
Çok güzel! Aklıma gelmemişti bu çare benim!
Dertten kurtulmak için ölüverin gitsln!
Reçete kesiniikle harika; kuduruyorum
Ne zaman ki böyle laflar edildiğini duyuyorum.

MARIANE
Aman Tanrım, Dorine, nasıl böyle oiabiliyorsun?
İnsanların derdini hiç anlamıyorsun!

DORINE
Hiç anlamam ben saçma sapan konuşanları,
Sizin gibi hemencecik yumuşayanları!

MARIANE
Ama n'apayım, çekingensem ben.

DORINE
Ama aşk kararlılık ister yürekten!

MARIANE
Valere'e olan aşkımda kararlılık göstermedim mi?
Beni babamdan çekip almak da ona düşmez mi?

DORINE
Ne yani? Babanız nemrutun tekiyse,
Tartüfcüğü gözünü iyice bürümüşse,
Verdiği sözden dönmüşse...
Demek ki kabahat sevgiiinizde?

MARIANE
Ama şiddetle reddedip, gösterip açıkça nefretimi Açığa mı vurayım kapılmış yüreğimi ???!!!
Gözüme ne kadar hoş görünse de, onun uğruna İffeti, evlatlık görevini bırakayım mı bir kenara? Sonra ister misin düşeyim elâiemin diiine...

DORINE
Yo, yo, bir şey istemem... Görüyorum ki sizde
Tartuffe Bey'e meyil var. Hata etmişim, düşünüyorum
SIzi caydırmaya çalışmakla.
Ne demeye arzularınıza karşı geliyorum ki;
Kaçırmaya gelmez böyie bir kısmeti.

Tartuffe Bey, ha! Oh, aman, teklife bakm!
Tabii ki Tartuffe Bey eğri oturup doğru konuşalım,
HIç de yabana atılacak biri değildir,
Onun karısı olmak ne büyük saadettir!
Şimdiden herkes çıkarıyor onu göklere,
Bir soyiu o kendi memleketinde; yüzü gözü yerinde, Kuiakları kıpkırmızı, teni deseniz taptaze, Böyle biriyle mutlu yaşarsınız ziyadesiyle.

MARIANE
Aman Yarabbim!..

DORINE
İçiniz sığmayacak Içinize
Böyle yakışıklı bir kocanm karısı olduğunuzu görünce.

MARIANE
Ah, kes böyle konuşmayı lütfen!
Yardım et bana, kurtar beni bu evlilikten!
Tamam sana teslim oluyorum, her şeyi yapmaya hazırım.

DORINE
Olmaz! Bir kız sözünü dinlemeli babasımn,
Kızını bir maymuna vermek istese bile.
Kısmetiniz pek açık, şikâyet etmek niye?
Yarm onun memleketine arabalarla gideceksiniz,
Amcadan, yeğenden yana sıkmtı çekmeyeceksiniz.
Ve sohbet etmek çok hoşunuza gidecek onlarla;
İlkin slzi görüştürürler memleketin eşrafıyla,
Hoş buiduk ziyaretlerine gideceksiniz kapı kapı,
Hâkimin karıslydı, kaymakamın hammıydı...
Altmıza katlanır sandaiye6 verip şerefiendirecekler sizi.
Karnaval zamanı baloda sanacaksmız kendinizi,
İki zurnadan ibaret çalgıcı takımmı dinleyip,
Kimi zaman panayır maymunlarmı, kuklaiarı seyredip.
Ola ki kocanız...

MARIANE
Ah, senbeni öldüreceksin!..
Öğüdü bırak, çare buimaya bak!

DORINE
Ama efendim, ben sizin hizmetçinizim...

MARIANE
Ah, Tanrı aşkına Dorine!...

DORINE
Sizi cezalandırmak için, olması lazım bu işin!

MARIANE
Kuzum, n'olur!...

DORINE
Yoo!...

MARIANE
İsteklerimi herkese söylersem…

DORINE
Olmaz! Tartuffe sizin erkeğiniz; onu bir deneyeceksiniz!...

MARIANE
Bilirsin sırlarımı sana açarım daima.
N'olur…

DORINE
Hayır, Tartüfleneceksiniz valla…

MARIANE
Öyle olsun! Madem ki kaderim ilgini çekmiyor,
Beni umutsuzluğumla başbaşa bırak bari!
Gücünü bundan alacak yüreğim.
Çaresini biliyorum ben dertlerimin.
(Gitmeye yeltenir)

DORINE
Şşşş, hop, hop, geri gelin! Sakinleşiyorum işte!
Herşeye rağmen acımalıyım size!

MARIANE
Bak, eğer maruz kalırsam bu vahşi işkenceye,
Öldürürüm kendimi söylemedi deme!

DORINE
Hiç sıkmayın canınızı; engel oluruz kurnazca…
A, işte sevgiliniz Valere de burada…
(Valere, Mariane, Dorine)

VALERE
Bir haber verildi, hanımafendi, az evvel,
Bilmiyordum, doğrusu haber pek güzel.

MARIANE
Ne!

VALERE
Tartuffe'le evleniyormuşsunuz!

MARIANE
Doğru!
Babam bunu kafasına koydu!

VALERE
Babanız hanımefendi…

MARIANE
Fikir değiştirdi;
Bunu da bana az önce bildirdi!

VALERE
Ne! Ciddi mi?

MARIANE
Evet, ciddi!
Bu evliliği istediğini açıkça söyledi.

VALERE
Peki nedir sizin niyetiniz,
Hanımefendi?

MARIANE
Bilmem.

VALERE
Dürüstçe cevap verdiniz,
Demek bilmiyorsunuz!...

MARIANE
Hayır.

VALERE
Hayır mı?

MARIANE
Ne tavsiye edersiniz bana?

VALERE
Evlenmenizi tavsiye ederim o kocayla.

MARIANE
Bana tavsiyeniz bu mu?

VALERE
Evet.

MARIANE
Gerçekten mi?

VALERE
Şüphesiz.
Pek yerinde bir seçim;
Bu öneriyi dinlemelisiniz!

MARIANE
Ya?! Beyefendi, bana bunu mu tavsiye edecektiniz?

VALERE
Sanırım uymakta sıkıntı çekmeyeceksiniz.

MARIANE
Bu tavsiyede bulunurken ruhunuzun çektiği sıkıntıdan fazla olmasın sakın!

VALERE
Hanımefendi, ben bunu sizin hoşunuza gitsin diye yaptım!

MARIANE
Ben de bu tavsiyeye uyacağım sizi memnun etmek için!

DORINE *(Apar)*
Bakalım sonu nereye varacak bu işin?

VALERE
İnsan böyle mi sever, demek ki yalanmış hepsi,
Ne zaman ki siz…

MARIANE
Rica ederim, kapatalım o bahsi!
Açıkça söylediniz kabul etmem gerektiğini
Bana koca diye sunulmak istenen herifi;
Ben e ilan ediyorum, can atıyorum bunu yapmaya
Madem ki verdiniz bu yararlı nasihati bana.

VALERE
Benim niyetime yorarak kendinizi mağzur göstermeyiniz.
Siz kararınızı çoktan vermişsiniz!
Cayabilmek için sözünüzden
Bahane arıyorsunuz enti püften.

MARIANE
Doğru, pek güzel söylediniz.

VALERE
Şüphesiz. Ve kalbinizde bana karşı
Hiçbir zaman gerçek duygular beslemediniz.

MARIANE
Heyhat! Nasıl isterseniz öyle düşünün!

VALERE
Evet, evet, düşünürüm, ama incinen gönlüm
Sizden önce davranacak aynı amaca varmak için;
Bundan böyle kimi eveceğimi, kimi alacağımı bilirim.
MARIANE
Ah, ona ne şüphe! Meziyetlerinizin uyandırdığı arzularınıza…

VALERE
Tanrı aşkına, meziyeti bırakın bir tarafa,
Kuşkusuz bende pek az var; bana şu ettiğinizden belli.
Umuyorum başka birinden iyilik göreceğimi.
Ve biliyorum kangi kalp yalnızlığıma kucak açacak;
Kaybımı telafi etmek için çekinmeden rıza gösterecek.

MARIANE
Kaybınız büyük değil… üstelik bu değişiklik,
Kolayca teselli edecektir sizi.

VALERE
Elimden geleni yapacağım, inanabilirsiniz buna.
Bizi unutan bir kalp oynuyor demektir şanımızla.
Biz de onu unutmalıyız, var gücümüzle.
En azından unutmuş gibi görünmeli insan, unutmayı
beceremese de.
Öyle bir zaaf ki, imkânsız affedilmesi
Sevgi göstermek terk etmiş olana bizi.

MARIANE
Bu duygu kuşkusuz asi ve yüksek.

VALERE
Pek tabii; herkesin de bunu onaylaması gerek.
Ne yani, siz istiyorsunuz ki,
İlelebet ben derdinizle yanıp tüteyim,
Sizi başkasıyla göreyim;
Hem de istemediğiniz gönlü
Bir başka yere vermeyeyim.

MARIANE
Tersine! Şudur benim dileğim:
Bu iş hemen olsun isterdim.

VALERE
Bunu ister miydiniz?

MARIANE
Evet.

VALERE
Yeterince hakaret işittim!
Hammefendi, sizi memnun etmek için derhal gideyim! (Gitmeye yeltenir, ama her keresînde geri döner)

MARIANE
Pekâlâ!

VALERE
Sizsiniz, unutmaym en azından,
Yüreğimi böylesi bir fedakârlığa zorlayan!

MARIANE
Peki!

VALERE
Varırken bu karara
Yalnızca sizi örnek aldığımı da unutmaym.

MARIANE
Beni mi? Öyle olsun!

VALERE
Yetişir; hemen yerine getirilecek isteğiniz.

MARIANE
Aman ne iyi!

VALERE
Bir daha beni hayat boyu göremeyeceksiniz.

MARIANE
Hele şükür!

VALERE
(Yürür, kapıya yaklaşınca döner)
Ha?

MARIANE
Ne?

VALERE
Beni çağırmadımz mı?

MARIANE
Ben mi? Hayal görüyorsunuz!

VALERE
İyi öyleyse, gidiyorum ben de.
Eiveda hanımefendi!

MARIANE
Eiveda beyefendi!

DORINE
Bana kalırsa siz
Bu saçmalık yüzünden aklımzı kaybetmişsiniz. Uzun uzadıya tartışmanıza engel olmadım,
Nereye varacağmı görmek için bütün bunların! Hey, Valere Beyefendi!
(Valere'i kolundan tutup durdurmak ister, Valere şiddetle direniyormuş gibi yapar)

VALERE
Ne var? Ne istiyorsun Dorine?

DORINE
Buraya gelin!

VALERE
Hayır, hayır;. tepeme çıktı sinirim!
Onun istediğini yapmaktan sakın alıkoyma beni, bırak
yapayım.

DORINE
Durun!

VALERE
Hayır, görüyorsun ki kararlıyım!

DORINE
Aaaa

MARIANE
Görmeye dayanamıyor beni varlığım onu sıktı,
İyisi mi gideyim, ona bırakayım meydanı!

DORINE
(Valere'i bırakıp Mariane'a koşar)
Şimdi de öteki! Nereye kaçıyorsunuz?

MARIANE
Bırak!

DORINE
Geri gelin!

MARIANE
Hayır, hayır Dorine! Boşuna uğraşıyorsun beni alıkoymak için.

VALERE
Anlaşılan beni gördükçe azap çekiyor;
Galiba onu bu azaptan kurtarmam gerekiyor!

DORINE
(Mariane'ı bırakıp Valere'e koşar)
Yine mi? Allah canımı alsın, razı olmam buna!
Şakayı bırakm, ikiniz de gelin şuraya!

VALERE
Derdin ne senin?

MARIANE
Ne yapmak istiyorsun sen?

DORINE
Sizi tekrar birleştirmek ve kurtarmak bu işten!
(Valere'e)
Niye böyle dalaşıyorsunuz, delirdiniz mi?

VALERE
Benimie nasıl konuştuğunu işitmedin mi?

DORINE *(Mafiane'a)*
Niye böyie hiddetleniyorsunuz, deiirdiniz mi?

MARIANE
Olup biteni ve bana nasıl davrandığını görmedin mi?

DORINE *(Valere'e)*
İkiniz de aptalsmız! Bu kızm tek derdi
Ben şahidim, size saklamak kendini.
(Mariane'a)
Allah canımı alsm, bir tek sizi seviyor;
Onun tek arzusu var: kocanız olmak istiyor.

MARIANE
Niye bana öyle bir tavsiyede bulunuyor peki?

VALERE
Niye öyle bir konuda fikrimi soruyor ki?

DORINE
İkiniz de delisiniz! Hadi verin ellerinizi bakayım!
(Valere'e) Hadi!

VALERE (Elini Dorine'e vererek)
Elimi vermekten ne çıkar?

DORINE *(Mariane'a)*

Hadi, siz de verin elinizi.

MARIANE
(Elini Dorine'e vererek)
Bütün bunlar neye yarar?

DORINE
Allah allah! Yaklaşın, hadi ne duruyorsunuz!
Siz birbirinizi zannettiğinizden daha çok seviyorsunuz.

VALERE
Bari bunları zoraki yapmayın;
İnsanlara birazda kinsiz bakın!
(Mariane, Valere'e döner bakar ve hafifçe gülümser)

DORINE
Sevenler çılgın oluyor, işin doğrusu!

VALERE
Bakın, şimdi sizden şikayet etmeye hakkım yok mu?
Bana incitici söz söylemeyi zevk edindiniz,
Doğru konuşalım, zalim değilmisiniz?

MARIANE
Ya siz, erkeklerin en nankörü değil misiniz…

DORINE
Bütün bu kavgaları başka bahara bırakalım isterseniz.
Ve şu can sıkıcı evliliği engellemeyi düşünelim.

MARIANE
Söyle bize öyleyse hangi yoldan gidelim?

DORINE
Her türden yola başvuracağız.
Ne desek boş, babanız aldırmaz.
Sizin için en iyisi onun bu saçmalığına
Görünüşte rıza göstermek galiba.
Böylece tehlike anında daha kolay olacak
Teklif edilen bu evliliği daha öteye atmak.
Zaman kazanarak bulunur herşeye çare;
Kah yakalanırsınız bir illete,
Ki aniden gelebilir, iyileşmesi zaman isteyebilir;
Kah bazı uğursuzluklar bulunuverir,
Ya bir cenazeye rast gelir, üzülürsünüz,
Ya bir ayna kırarsınız, ya da düşünüzde bulanık su görürsünüz
Sonunda anlaşılır sizin yalnızca Valere'le evlenebileceğiniz,
Yalnızca ona evet diyebileceğiniz.
Ama bunu başarabilmek için bana öyle geliyor ki

İyi oluk ikiniz hiç birlikte görünmemesi.
(Valere'e)
Gidin ve vakit kaybetmeden dostlarınızı seferber edin
Size verilen sözün yerine getirilmesi için.
Biz de gidelim şunun biraderini biraz işleyelim
Ve de üvey annesini tarafımıza geçirelim.
Selametle…

VALERE
(Mariane'e)
Biz elimizden gelen gayreti göstersek de
Biliniz, benim bütün ümidim sizde…

MARIAE
(Valere'e)
Babamın isteklerinden ben sorumlu değilim,
Ama Valere'den başkasıyla olamam, onu söyleyeyim.

VALERE
Beni ne kadar ferahlattınız ve ne olursa olsun…

DORINE
Şu aşıkların lafı bir son bulsun!
Gidin diyorum size!

VALERE
(Bir adım atar ve geri döner)
Kısacası…

DORINE
Amma gevezesiniz!
(Her birini omzundan iterek)
Siz bu taraftan, siz de bu taraftan gidiniz!

III. PERDE

1. Sahne

(Damis, Dorine)
DAMIS
Yıldırım çarpsm beni suracıkta Adinin önde gideni desinier bana, Durdururs a beni herhangi bir kuvvet, Aklımdan geçeni yapmazsam şayet.

DORINE
Tanrı aşkma biraz sakin olun,
Babanız yalnızca lafıı etti bunun;
Yapılmaz ya öyle her akla geien şey Söylemekten yapmaya yol uzundur epey.

DAMIS
Bu aiçak herifin dalaverelerine son vermeliyim,
Kulağma iki çift laf etmeliyim.

DORINE
Yavaş olun biraz! Babanıza olduğu gibi ona karşı da
Bırakmız üvey anneniz yapsın ne gerekiyorsa.
Tartuffe üzerinde epey nüfuzu var,
Tartuffe onun her dediğine seve seve uyar.
Hatta onda gönlü bile olabilir,
Bu doğru oisa pek hoş olurdu Tanrı biiir.
Üvey anneniz sırf sizin için onunla görüşmek istiyor,
Sizi telaşa veren evlilik konusunu yoklamayı düşünüyor.
Niyeti arzularını öğrenip bir bir anlatmak ona,
Eğer bu işten bir menfaat bekliyorsa
Bunun ne büyük sıkmtı doğurabileceğini;
Uşağı ibadette olduğunu söyledi, göremedim kendisini,
Ama dedi ki birazdan inecekmiş aşağıya,
Siz çıkm rica ederim, ben onu bekieyeyim burada.

DAMIS
Ben de bulunabilirim bu görüşmede.

DORINE
Olmaz, yalnız- kalmaları gerek.

DAMIS
Hiçbir şey söylemeyeceğim kendisine.

DORINE
Alay mı ediyorsunuz, ne kadar fevri olduğunuzu bilmiyoruz
sanki?
Bu huyunuz. da bir çuval inciri berbat etmek için kafi.
Çıkm!

DAMIS
Hayır, öfkelenmem, onları görmek istiyorum.

DORINE
Amma münasebetsizsiniz, geliyor, hadi gidin diyorum.

2. Sahne

(Tartuffe, Laurent, Dorine)
TARTUFFE *(Dorine'i görünce)*
Laurent, o azap gömieğimi çile kırbacımia sarıverin, . Dua edin de Yaradan nurunu sizden esirgemesin. Benr soran olursa, gidiyorum mahpuslara Topladığm bağışiarı onlarla paylaşmaya.

DORINE
Ne gösteriş, ne şariatanlık!

TARTUFFE
Ne Istiyorsunuz?

DORINE
Size şunu söylemek...

TARTUFFE(Cehinden bir mendil çıkarır)
Aman Tanrım! Rica ederim, Konuşmadan önce, şu mendili örtün.

DORINE
Neden?

TARTUFFE
Kapatm şu memenizi, görmesin gözüm.
Böylesi şeylerle ruhlar sarsılır,
Bu da günahkâr düşünceleri çağırır.

DORINE
Sizin baştan çıkmaya meyliniz var demek. Hislerinizi bayağı etkiliyor et görmek. Tabii sizi nasıl bir ateş sardı bilmem; Ama ben öyle çabucak hararetlenmem. Anadan doğma çıplak görsem de sizi, Tüm bedeniniz bile baştan çıkaramaz beni.

TARTUFFE
Biraz daha edepli laf edin,
Yoksa hemen çekip giderim.

DORINE
Siz rahat olun, giderim ben;
Yalnız gitmeden önce size bir şey söyleyeceğim:
Hanımefendi birazdan bu salona geliyor,
Sizinle sohbet etmeyi arzu ediyor.

TARTUFFE
Hay Allah; ne yapalım, memnuniyetle.

DORINE
Nasıl da yumuşuyor;
Vallahi, düşündüğüm doğru çıkıyor.

TARTUEFE
Hemen gelecek mi?

DORINE
Bu onun ayak sesleri;
Ta kendisi; yalnız bırakayım sizi.

3. Sahne

(Elmire, Tartuffe)
TARTUFFE
Tanrı, bütün inayetiyle
Sağlık versin ruhunuza ve bedeninize.
Onun aşkmdan ilham alan kulların en acizi ben fakirin
Arzu ettiği kadar ömrünüzü takdis etsin.

ELMIRE
Bu iman dolu dileğinizden dolayı size minnettarım.
Şöyle oturalım da rahat rahat konuşalım.

TARTUFFE
Nasıl iyileştiniz mi?

ELMIRE
Çok iyiyim, ateşim çabucak indi.

TARTUFFE
Yetersiz kalır dualarım
Lütfuna mazhar olmak için Tanrı'nm;
Ama tek bir ânı yoktur ibadetimin,
Sizin sıhhatinizi dilemediğim.

ELMIRE
Benim için endişelenmişsiniz fazlasıyla.

TARTUFFE
Ne kadar ilgi gösterilse azdır sizin sağlığmıza;
Ona kavuşmamz için feda ederdim kendiminkini.

ELMIRE
Son haddine vardırmak olur bu, Hıristiyan'ca iyilikseverliği.
Bütün bu iyilikleriniz için size çok şey borçiuyum.

TARTUFFE
Sizin layık olduğunuzdan çok daha azını yapabiliyorum.

ELMIRE
Sizinle bir iş hakkmda konuşmak istedim gizliden.
Burası gayet uygun, hazır kimse yokken dinleyen.

TARTUFFE
Çok memnunum ben de, şüphesiz benim için bir zevk,
Hanımefendi, sizinle böyle baş başa olabilmek.
Bu bir fırsattı bendeıiizin Tanrı'dan dîlediği,
Bana ancak şimdi bahşedildi.

ELMIRE
Küçük bir sohbettir benim istediğim;
Bütün kalbinizi açın, benden hiçbir şey giziemeyin.

TARTUFFE
Ben de îsterim, hem de büyük saadetle,
Sermeyi bütün yüreğimi gözlerinizin önüne.
Ve yemin ederim cazibenizin çektiği ziyaretçilere karşı
Ettiğim onca lakırdı,Size hissettiğim bir öfkeden değildir,
Sürüklendiğim bir vecd halindendir. Ve saf bir hareketle...

ELMIRE
Zaten ben de öyle hissettim,
İnaruyorum ki sizi kaygılandıran benim selametim.

TARTUFFE
(Elmire'in parmaklarının ıcunu sıkar)
Evet hanımefendi, şüphesiz!
Evet, ama benim ateş-i aşkım öyle...

ELMIRE
Ay çok sıkıyorsunuz!

TARTUFFE
Yüreğim taşıyor da böyle...
Size zarar vermeyi düşünmedim asla;
Ben daha ziyade...
(Elini Elmire'in dizine koyar)

ELMIRE
Eliniz ne yapıyor orada?

TARTUFFE
Pek yumuşakmış,
Elbisenize baktım da...

ELMIRE
Ay lütfen bırakın, çok gıdıklanırım da...
(Elmire sandalyesini öteye çeker, Tartuffe sandalyesini ona yaklastırır)

TARTUFFE
Tanrım, ne güzel işlenmiş bunlar!
Böyle mucizevî işler var îşte!
Hiç görülmemiştir bu kadar güzeli de.

ELMIRE
Öyle; ama biz dönelim kendi meselemize.
Diyorlar ki, kocam sözünden cayıp da,
Kızmı size vermek istiyormuş, doğru mu, söyleyin bana.

TARTUFFE
Bundan biraz söz etmişti, ama hammefendi, işin doğrusu,
Benim arzuladığım saadet değil bu,
Harikulade cazibesini başka tarafta görüyorum,
Tüm arzularımı çeken mutluluğun.

ELMIRE
Siz dünyevî şeylerin sevmezsiniz hiçbirini.

TARTUFFE
İyi ama bağrımdaki kalp taştan değil ki!

ELMIRE
Ben sanırdım ki, tüm iç çekişieriniz yöneiir a'hirete,
Bağlamazsıraz arzunuzu hiçbir dünya nimetine.

TARTUFFE
Bizi ebedî güzelliklere bağlayan sevda,
Engel değildir fanî şeylere de âşık olmamıza.
Kolayca etkileyebilir hislerimizi Tanrı'nm kusursuz eserleri.
Onun tecelli eden güzellikleri parıldar sizin gibilerde;
Ama o, en nadir mucizelerini göstermiş sizde.
Yüzünüzde öyle güzellikleri yoğurmuş ki,
Gözleri kamaşır insanın, cûşa gelir yüreği;
Mükemmel mahlûk, Yaradan'a meftun olmadan size bakamıyorum;
Kendini tasvir ettiği suretlerin en güzeli karşımda
Coşkun bir aşk hisetmekten kendimi alamıyorum.
Önceleri bu gizli tutkunun
Şeytanm oyunu olmasmdan korktum.
Hatta sizden uzaklaşma kararı bile aldım,
Selamet yolunda önüme çıkan bir engelsiniz sandım.
Fakat ey harikulade güzellik, anladım ki sonunda
Böylesi bir tutku günah sayılamaz asia.
Onu ancak iffetle birleştirebilirim,
Bu yüzdendir kendimi koyuverişim.
İtiraf edeyim, büyük bir cüret benimki,
Kalkıp size sunmak yüreğimi.
Arzularımm gerçekleşmesi lütfunuzla olsun isterim,
Beyhude gayretleriyle değil aciz bendenizin.
Ümidim, iyiliğim, huzurum hep sizin elinizde,
Istırabım da size bağlı, uhrevî saadetim de.
Nihayetinde vereceğiniz tek bir karar;
İsterseniz bedbaht olacağım, isterseniz bahtiyar.

ELMIRE
Tam anlamıyla zarîf bir aşk ilanı.
Ama, doğruyu söylemeli, epey de şaşırtıcı.
Sanırım, kalbinizin direncini pekiştirmeliydiniz
Ve böyie bir konuyu bir daha düşünmeiiydiniz.
Siz ki, sofuluğunuz dillere destan...

TARTUFFE
Sofuyum ama bir o kadar da insan!
İnsan görünce sizin ilahi cazibenizi
Durur aklı ve kendiliğinden teslim olur kaibi.
Biliyorum, tuhaf geliyor benden duyulması böyle sözlerin,
Ama hammefendi, nihayetinde ben de bir melek değilim.
Bu itiraf yüzünden beni suçluyorsamz,
Kabahati büyüleyici cazibenizde aramalısmız.
İnsanüstü ihtişamınızm parıltısını gördüğüm an
İçime doldunuz ve oldunuz hükümran.
İlahî bakışlarımzm dillendirilemez tatlılığı,
Kalbimin inatçı direnişini kırdı.
Ne gözyaşı kâr etti, ne oruç, ne dua;
Cazibeniz kıble oldu arzularıma.
Bakışlarım, iç çekişlerim bunu size bin kez söyledi;
İkrar etmek içinse dilimi kullamyorum şimdi.
Âlicenap ruhunuz sefil kölenizin acılarıyla ilgilenirse,
İyilikleriniz bana bir teselli lütfederse,
Gönlünüz bir hiç olan bendenizin seviyesine inerse
Ey tatlı mucize,
Görülmemiş bir imanla bağlanırım size.
Şerefiniz için hiç endişe etmeniz gerekmez;
Korkmaym, benim yüzümden ona hiçbir leke sürülmez.
O saray çapkmları ki, kadmları meftun ederler kendilerine,
Yaptıkları nafile, konuştukları beyhude.
Kadmlarla işi ilerletmekle durmadan böbürlenirler,
Birinden bir parça iltifat görmesinler, hemen dile düşürürler.
İtimat edilen o bakla ıslanmaz dilleri,
Lekeler o sunağı, adamak gerekirken yüreği.
Bizim gibiler gizli bir ateşle yanarlar oysa,
Bilinir ki onlardan sır çıkmaz asla.
Kendi namınıza öyle ihtimam gösteririz ki,
Temin eder her konuda sevdiğimiz kişiyi.
Ve sevgimizi kabul eden kimse,
Rezaletsiz aşk, korkusuz zevk bulur bizde.

ELMIRE
Dinledim söylediklerinizi,
Ve nutkunuz oldukça kuvvetle ruhuma açtı kendini.
Korkmaz mısınız, eser de aklıma
Bu çapkınca isteği söylerim diye kocama;
Ve ifşası böyle bir aşkın birdenbire,
Onun size duyduğu dostluğu bozar diye?

TARTUFFE
Biliyorum ziyadesiyle alicenapsınız,
Bu gözüpekliğimi bağışlarsınız.
İnsan zaafına sorup affedersiniz,
Sizi rencide eden bu aşkın taşkınlıklarını;

Ve kendi endamınıza bakarak dikkate alırsınız,
Kör olmadığımı, etten kemikten yaratıldığımı.

ELMIRE
Başkaları başka türlü alırdı belki bunu,
Ama benim ketumluğum tuttu;
Kocama bu işten hiç bahsetmeyeceğim,
Buna karşılık sizden bir şey rica edeceğim:
Açıkça ve dolambaçsızca zorlayın
İzdivacını Valere'le Mariane'ın.
Başkasının kısmeti üzerinden size umut veren
Adaletsiz iktidarı reddedin kendiliğinizden;
Ve…

4.Sahne

(Elmire, Damis, Tartuffe)
DAMIS
(Saklandığı küçük odadan çıkar)
Yo, hanımefendi, yo; bunu herkes işitmeli.
Ben buradaydım, dinledim her şeyi.
Bana zarar veren bir alçağın kibrini kırayım diye
Sanki buraya soktu beni Tanrı inayetiyle
Onun riyakarlığının ve densizliğinin
İntikamını alma fırsatını vermek için.
Size aşktan söz eden bir alçağın iç yüzünü ortaya çıkarmak,
Ve babamın gözünü açmak için beni göndermiş olacak.

ELMIRE
Hayır Damis, yeter ki biraz daha uslansın,
Ve affıma layık olmaya çalışsun.
Madem söz verdim, kalkışmayın beni caydırmaya,
Benim hiç adetim değildir böyle yaygara.
Bir kadın böyle aptallıklara gülüp geçer sadece,
Kocasını asla rahatsız etmez böyle şeylerle.

DAMIS
Böyle davranmak için kendinize göre nedenleriniz olabilir sizin,
Benim de kendi nedenlerim var başka türlü davranmak için.
Benimle alay etmek olur kurtarmaya çalışmak onu;
Onun tıynetinden gelen küstahça gururu
Benim haklı öfkemi fazlasıyla hiçe saydırdı.
Ve evimizde yweterince kargaşaya yol açtı.
Yetti artık, bu sahtekar ne zamandır babamı yönetiyor.
Hem benim hem de Valere'in saadetine engel oluyor.
Bu sinsi herif konusunda artık babamın gözleri açılmalı,
Tanrı da bana bunun kolay yolunu sağladı.
Bu fırsatı verdiği için ona minnettarım,
Ayağıma kadar geldi, bunu kaçırmamalıyım.
Hak etmek olur Tartuffe'ün onu bana karşı kullanmasını

Elde edip de kullanmamak böyle bir fırsatı.

ELMIRE
Damis…

DAMIS
Hayır, rica ederim bırakın bildiğim gibi hareket edeyim,
Şu anda sevinçten pır pır yüreğim.
Boşuna zorluyorsunuz beni bu sözlerinizle,
İntikam alabilme zevkinden vazgeçirmeye.
Daha fazla uzatmadan halledeceğim meseleyi,
Aradığım fırsat ayağıma geldi.

5.Sahne

(Orgon, Damis, Tartuffe, Elmire
DAMIS
Birazdan, sizi hayretlere düşürecek taze bir vakayla
Sizin buraya gelişinizi kutlayacağız baba.
Yaptığınız iyiliklere pek güzel karşılık verildi,
Ve beyimiz şevkatinizin pek güzel ödedi.
Size olan bağlılığı açıkça duyurulmuş oluyor.
Düpedüz sizin şerefinizle oynuyor,
İşte burada suçüstü yakaladım onu,
Hanımefendi yumuak kalpli ve fazlasıyla ketum,
Bu sırrı saklamak istedi ne olursa olsun;
Ama ben katlanamam böylesi bir yüzsüzlüğe,
Bunu söylememek size hakaret olurdu bence.

ELMIRE
Evet, ben de düşünüyorum ki bu boş lakırdılarla
Bir kocanın huzuru kaçmamalı asla.
Şerefimiz bunlardan lekelenmez kesinlikle
Biz kendimizi savunmayı bildikçe.
Ben böyle düşünüyorum; birazcık sözümü dinleseydiniz
Damis, herhalde babanıza budan hiç bahsetmezdiniz.

6.Sahne

(Orgon, Damis, Tartuffe)

ORGON
Aman Tanrım, inanılır şey mi şu işittiklerim?

TARTUFFE
Evet, ben fena bir adamım, bir suçluyum kardeşim.
Eşi görülmemiş bir cinayetkarım,
Leke dolu hayatımın her anı,
Ömrüm bir suç ve çirkef yığını.

Ve görüyorum ki Tanrı cezalandırmak için beni,
Bunu vesile kılıp aşağılatmak istiyor nefesimi.
İtham etsinler beni istedikleri en ağır suçla,
Kapılmayacağım kendimi müdafaa etme gururuna.
İnanın size söylenenlere, bileyin öfkenizi,
Ve bir suçlu gibi evinizden kovun beni.
Bilmezdim bunca utanç düştüğünü payıma;
Ben daha da fazlasına layığım aslında.

ORGON *(Oğluna)*
Ah, hain! Böyle bir yalanla
Onun safiyetini lekelemeye çalışıyorsun ha?

DAMIS
Ne? Uysal görünen bu iki yüzlü adam,
Size bunun tersini söyletecek…

ORGON
Sus mel'un!

TARTUFFE
Yo, bırakınız konuşsun, onu itham ediyorsunuz haksız yere.
İnanırsanız iyi edersiniz bütün söylediklerine.
Niye benden yana olanızın böyle bir olayda?
Hem suçumun ne olduğunu biliyor musunuz acaba?
Kardeşim siz benim dış görünüşüme mi itimat ediyorsunuz?ve görünüşe bakarak beni olduğumdan daha mı iyi sanıyorsunuz?

Yo, yo, görünüş aldatıyor sizi;
Heyhat, bakıp da bir şey sanmayın beni!
Herkes sanıyor ki ben iyi biriyim,
Ama hakikat o ki, yok benim hiçbir değerim.
(Damis'e)
Evet sevgili oğlum, konuşun; bana hain,
Rezil, ahlaksız, hırsız, katil deyin!
Daha beter sıfatlara gark edin beni,
Tek kelime etmem, hak ettim hepsini!
Hayatımda işlediğim suçların utancı içinde,
Kefaretini ödemek istiyorum bu alçaklığın, dizlerimin üstünde.

ORGON
Kardeşim, bu kadarı da fazla!
(Oğluna)
Kalbin hiç mi sızlamadı,
Hain?

DAMIS
Ne, onun sözleri sizi bu kadar mı kandırdı…

ORGON
Sus, düzenbaz!
(Tartuffe'e)
Kardeşim, hadi kalkın lütfen!
(Oğluna)
Rezil!

DAMIS
O belki…

ORGON
Kes sesini!

DAMIS
Kuduruyorum! Ne yani ben şimdi…

ORGON
Bir kelime daha edersen kollarını kırarım!

TARTUFFE
Kardeşim, Tanrı aşkına hiddete kapılmayın!
Razıyım cezanın en büyüğüne katlanmaya,
Benim yüzümden ona tek fiske vurulacaksa!

ORGON *(Oğluna)*
Nankör!

TARTUFFE
Bırakın onu! Onu bırakmanız için,
Diz çökmem gerekiyorsa…

ORGON
Şaka mı ediyorsunuz, Tanrı aşkına!
(Oğluna)
Alçak! Gör işte iyiliğini!

DAMIS
Demek…

ORGON
Kes!

DAMIS
Ne? Ben…

ORGON
Seni hangi nedenin ona saldırttığını biliyorum.
Hepiniz nefret ediyorsunuz ondan; ve bugün görüyorum ki
Hınç dolu ona karşı, çoluk, çocuk, hizmetçi.

Her türlü çareye başvuruluyor çekinmeden,
Bu mübarek adamı atmak için evimden.
Ama onu buradan kovmak için uğraşıldıkça
Ben de daha çok uğraşıyorum onu burada tutmaya.
Bütün ailemin burnunu sürtmek üzere
Vereceğim kızımı ona evvel emirde.

DAMIS
O zorla mı evlendirilecek yani?

ORGON
Evet, hain, bu akşamdan tezi yok hem de,
Kudurtmak için sizi.
Kaale almıyorum^hiçbirinizi ve göstereceğim size, Efendinin ben olduğumu ve mecbur olduğunuzu itaate. Haydi, edepsiz, sözünü geri al Ve af dilemek için ayaklarına kapan derhal.

DAMIS
Kim? Ben? İki yüzlülük eden bu utanmaz adama...

ORGON
Serseri! Demek ayak diriyorsun ve hakaretler ediyorsun ona
Sopa... bir sopa yok mu orda?
(Tartuffe'e)
Tutmaym beni ya!
(Oğluna)
Dahası, derhal evimden gidilsin
Ve asla geri dönme cüreti gösterilmesin.

DAMIS
Evet, gidiyorum ama...

ORGON
Marş marş! Burayı tahliye edin. Seni mirasımdan mahrum ediyorum; Üstelik, beddua da ediyorum.

7. Sahne

(Orgon, Tartuffe)

ORGON
Aziz bir insana böyle hakaret etmek!

TARTUFFE
Yarabbi, bana verdiği azaptan dolayı onu affet!
(Orgon'a)
Nasıl canımı sıkıyor bir bilseniz

Size karşı beni iekelemeye gayret edildiğini görmek.

ORGON
Vah vah!

TARTUFFE
Bu nankörlüğün düşüncesi bile
Öyle müthiş bir işkence çektiriyor ki yüreğime...
O kadar tiksiniyorum... Kalbim öyle sıkışıyor ki
Konuşamıyorum, bu yüzden öleceğim sanki.

ORGON

(Oğlunu kovduğu kavıya doğru göz yaşları içinde koşar)
Alçak, bin pişmanım sana vurmadığıma,
Şuracıkta canını çıkartmadığıma.
Sakin olun kardeşim, öfkelenmeyin.

TARTUFFE
Bu can sıkıcı tartışmaları burada keselim.
Bu evde büyük sıkmtılara neden olduğumu görüyorum;
Kardeşim, artık buradan gitmem gerektiğini sanıyorum.

ORGON
Nasıl, dalga mı geçiyorsunuz?

TARTUFFE
Benden nefret ediyorlar burada ve görüyorum ki
Samimiyetim konusunda kuşkulandırmaya çalışıyorlar sizi.

ORGON
Ne çıkar! Onlara kulak asmadığımı görmüyor musunuz?

TARTUFFE
Bunun arkası gelecektir kuşkusuz,
Şu anda aldırış etmediğiniz bu ifadeleri
Günün birinde dinleyeceksiniz belki.

ORGON
Hayır kardeşim, asla.

TARTUFFE
Ah kardeşim, bir kadm
Fikrini kolayca değiştirebilir kocasmm.

ORGON
Hayır, hayır.

TARTUFFE
Bırakınız hemen gideyim de buradan
Mahrum kalsmlar bana bu şekilde saldırmaktan.

ORGON
Hayır, kalacaksımz, burada hayatım söz konusu.

TARTUFFE
Öyleyse kendimi aşağıiatmam gerekecek doğrusu.
Oysa müsaade etseydiniz...

ORGON
Yoo...
TARTUFFE
Neyse, kapatalım bu bahsi,
Ama biliyorum bu durumda ne yapılması gerektiğini.
Namus hassas bir meseledir ve ben madem ki sizin
Dostunuzum Dedikodunun ve her türiü karalamanm önünü almaya
mecburum. Eşinizden uzaklaşacağım ve beni görmeyeceksiniz...

ORGON
Hayır, her şeye rağmen onunia görüşeceksiniz.
Milleti kudurtmak en büyük zevkim,
Onun her an sizinle birlikte görülmesini isterim.
Hepsi bu kadar da değil, daha çok hiçe saymak için onları
İstemiyorum sizden başka mirasçım olmasmı,
Ve hemen şimdi gidip icabma bakacağım,
Bütün malımı mülkümü size bağışlayacağım.
Damadım olacak iyi ve samimi bir dost benim için
Oğlumdan, karımdan ve akrabadan da değerlidir bilin.
Kabul etmeyecek misiniz teklifimi yoksa?

TARTUFFE
Her şeyde Tanrı'nm dediği olur nasılsa.

ORGON
Zavallı adam! Hemen gidip evrağı hazırlatalım,
Kıskananlar da öfkeden çatlasm!

IV, PERDE

1. Sahne

(Cleante, Tartıuffe)

CLEANTE
Evet, bana inanabiiirsiniz, herkes bundan bahsediyor,
Bu dedikodunun çıkardığı gürültü şanınıza hiç uymuyor.
Beyefendi, sizi tam da zamanmda yakaladım,
Bu konuda ne düşündüğümü açıkça anlatayım.

Ben söylenenleri uzun uzadıya incelemiyorum,
Hepsini geçip işin kötü tarafma bakıyorum.
Diyelim ki Damis doğru hareket etmedi bu işte;
Haksız yere suçlandmız siz de.
Yakışmaz mı bir Hırıstiyan'a, yapılan hakareti bağışlamak?
Yüreğindeki intikam arzusunu yatıştırmak?
Ve razı mı gelirsiniz aranızdaki anlaşmaziık yüzünden
Bir oğulun kovulmasma baba evinden?
Açık konuşuyorum, bir daha söylüyorum size:
Büyük, küçük, bunu hoş karşılamryor kimse.
Bana inamrsanız, her şeyi yatıştırırsınız;
Ve işi son raddeye vardırmazsmız.
Feda edin hiddetinizi Tanrı yoluna,
Barıştırm oğuiu babayla.

TARTUFFE
Bunu ben de bütün kalbimle isterdim; ama elimde değil ki!
Ona karşı hiçbir kırgınlığım yok, beyefendi.
Bütün yaptıklarını affediyorum, asla ayıplamıyorum;
Hatta ona elimden gelen iyiliği yapmak istiyorum.
Ama razı gelmez Tanrı buna,
O, bu eve dönerse, gitmek düşer bana.
Bu görülmemiş hareketinden sonra
Rezalet olur yüz yüze gelmek bir daha.
Tanrı bilir ne zannederier;
Sırf hesap peşinde olduğumu düşünürler.
Kendimi suçlu hissettiğim için, beni itham edene
Alicenap bir tavır takındığımdan bahsederler her yerde.
Korkmuşum da, düzen çevirmekmiş niyetim,
Ei altmdan onu susturabilmek için.

CLEANTE
Renkli bahanelerle atlatıyorsunuz bizi;
Ve bütün sebepleriniz fazlasıyla suni.
Neden karışıyorsunuz ki Tanrı'nın işine;
Suçluyu cezalandırmak için ihtiyacı mı var bize?
Bırakın, bırakm, O intikammı kendisi alsm;
Siz O'nun emrettiği gibi hakareti bağışiamaya bakm.
Ve ilahi emirleri getirirken yerine,
Kulak asmayın fanilerin hükümlerine.
Ne yani, düşünüp de ne diyecek diye başkaları,
Hayır işleme şerefinden mahrum mu kalınmalı?
Yo, yo! Tanrı ne buyuruyorsa onu yapalım;
Zihnimizi başka hiçbir şeyle karıştırmayalım.

TARTUFFE
Size söyledim ya onu kalben affettiğimi
Bu da Tanrı'nm emrini yerine getirmektir beyefendi;
Ama bugünkü rezalet ve bugünkü hakaretten sonra
Tanrı buyurmuyor onunla yaşamamı aynı çatı altmda.

CLEANTE
Peki, bir babanın kaprise kapılıp
Söylediği sözleri dikkate alıp
Hiç de hakkımz olmayan bir serveti
Kabul etmeyi de mi buyuruyor beyefendi?

TARTUFFE
Beni tamyacak oianlar
Menfaat düşkünü oiduğum düşüncesine kapılmazlar.
Pek bir cazlbesi yoktur gözümde dünya nimetinin, Kapılmam aldatıcı parıltısma hiçbirinin;
Ve razı gelmişsem bir kere
Babasmın yapmak istediği bağışı kabul etmeye,
Yalnızca korktuğum içindir, doğru söylemek gerekirse
Bütün bu malm namert eline düşmesinden;
Niyet ettiğim gibi hak yolunda, hayır için değil de,
Bölüşüp kötüye kullanacaklarm eline geçmesinden.

CLEANTE
Ah beyefendi, kapılmayın hiç böyle ince kaygılara;
Meşru bir mirasçımn şikâyetine yol açar, olur a!
Hiçbir şey için canmızı sıkmaym ve müsaade edin de
Malın sahibi kendisi düşsün kendi malımn derdine.
Ve bin kat lyidir kendi malını kötüye kullanması bunu bilin
O mala el uzatmakla itham edilmenizden sizin.
Yalmz hayretle karşılıyorum, böylesi bir "teklifi
Hiç tereddüt etmeden kabul etmenizi.
Yoksa bu, gerçek dindarlığm bir kaidesi mi,
Belletir meşru mirasçıyı malmdan etmeyi?
Aynı evde yaşamamzda Damis'yle
Büyük bir engel olması mukadderse,
Evin oğlunun kapı dışarı edilmesine
İnsafsızca razı geleceğinize,
Sizin buradan ağırbaşlı biri gibi
Namusluca gitmeniz yerinde değil mi?
İnanm bana, bu, gerçek dindarlığımzın kanıtı olacak
Beyefendi...

TARTUFFE
Beyefendi, saat üç buçuğu vuracak;
Dini bir vazifem var yukarıda ifa edilecek.
Af buyurun, sizden ayrılmam gerekecek.

CLEANTE
Yaa...

2. Sahne

(Elmire, Mariane, Dorine, Cleante)

DORINE
Tanrı aşkına, beyefendi, yardım edin siz de bize,
Kızcağız ölecek dertten, ıstırap içinde.
Babasının bu akşam için yaptığı anlaşma
Onu her an daha çok sürüklüyor umutsuzluğa.
Birazdan gelir; rica ederim, el birliği yapalım,
Ya zorla ya da kurnazlıkla engel olalım
Hepimize dert olan şu talihsiz karara.

3. Sahne

(Elmire, Mariane, Dorine, Cleante, Orgon)

ORGON
Ah, pek memnun oldum gördüğüme sizi bir arada.
(Mariane'e)
Yüzünüzü güldürecek şu elimdeki sözleşme,
Zaten ne aniama geldiğini biliyorsunuz siz de.

MARIANE *(Diz çökerek)*
Babacığım, Tanrı aşkına, ki o bilir neler çekiyorum,
Sevdiklerinizin başı için size yalvarıyorum:
Biraz olsun babalık haklarınızdan vazgeçin,
Arzum hilafma beni itaate mecbur etmeyin.
Zorlamaym bem bu katı kuralla
Size borçlu olduğum şeylerden yakmmaya.
Siz verdiniz bu canı bana, ama heyhat,
Bahtımı karartmaym, zehir olmasm hayat.
Eğer beslediğim tatlı bir umuda karşı
Yasaklıyorsanız sevmeye cüret ettiğim kişiyle olmamı,
Ayaklarınıza kapanıp sığınıyorum iyiliğinize,
Tiksindiğirn biriyle olma azabmdan kurtarm hiç değilse.
Üzerimdeki bütün nüfuzunuzla Düşürmeyin beni umutsuzluğa.

ORGON
(Yumuşadığını hisseder)
Zaaf göstermenin sırası değil; dayan gönlüm, hadi!

MARIANE
Ona duyduğunuz sevgi hiç üzmüyor beni.
İstediğiniz kadar sevin; malmızı ona verin,
Yetmezse üstüne benimkini de ekleyin.
Yürekten razıyım, onları size bırakmm,
Ama ne olursunuz, bana dokunmaym.
İzin verin bir manastırda kasvet Içinde tükensin bari

Tanrı'nm biçtiği ömrümün kara günleri.

ORGON
Hah, işte, rahibe oldu çıktı,
Tabii aşkına karşı çıkınca babası!
Kalkm hadi! Kalbiniz rıza göstermekte ne kadar direnirse,
O kadar hayrı dokunur bu işin size.
Nefsinizi köreltin bu izdivaçla;
Kafamı şişirmeyin daha fazla!

DORINE
Ama efendim...

ORGON
Susun! Her lafa girmeyin öyle!
Tek bir kelime bile etmenizi yasaklıyorum size!

CLEANTE
Bazı tavsiyelerde bulunulmasma izin verirseniz...

ORGON
Kaymbirader, dünyanm en iyi tavsiyeleri sizin tavsiyeleriniz.
Eni konu düşünülmüştür hepsi; büyük saygı duyarım.
Ama mazur görün, ben onlara uyma'yım.

ELMIRE *(Kocasına)*
Gördüklerim karşısmda ne desem bilmiyorum;
Ve basiretsizliğinize şaşıp kalıyorum.
O adama öyle tutulmuş, öyle bağlanmışsmız ki,
Bu günkü olay konusunda yalancı çıkarttmız bizi.

ORGON
Kulunuz olayım, ben görünene inanırım.
Hergele oğlumun hatrını sayarsınız, bilirim.
Ve korktunuz, çekindiniz meydana vurmaya Çevirmek istediği oyunu o zavallı adama.
Siz de inandırıcı olmak için fazla sakindiniz,, Aksi halde daha heyecanlı olurdu haliniz.

ELMIRE
Aşk heyecanmm basit bir itirafmı
Hemen namus meselesi mi yapmalı?
Başka türlü cevap verilemez mi?
Gözler ateş saçmalı, küfür mü etmeli?
Ben bu gibi sözlere gülüp geçiyorum;
Bu konuda çıkan patırtıdan hiç hoşlanmıyorum.
Ben olgunluğumuzu sükunetle göstermeyi severim;
Namuslu geçinen o vahşilerden hiç değilim.
Bu gibilerin ırzları dişli tırnaklıdır,
En küçük sözde adamı paralamaya hazırdır.
Tanrı beni korusun böyle bir iffetten;

İçinde şeytanlık olmayan bir erdemden yanayım ben.
Soğukluğu ölçülü blr ret cevabı
Daha çabuk yıldırır bir âşığı.

ORGON
Neyse, ben meseleyi biliyorum; gelmem oyuna.

ELMIRE
Bir kez daha hayret ediyorum bu tuhaf zaafa.
Peki, söylenenlerin doğru olduğunu göstersem size
Ne derdiniz bana acaba bu şüpheciliğinizle?

ORGON
Göstermek mi?

ELMIRE
Evet.

ORGON
Laf!

ELMIRE
Ne var? Ya bulup bir yolunu
Size apaçık gösterirsem bunu?

ORGON
Hikaye bunlar!

ELMIRE
Ne adam! Hiç olmazsa cevap verin bana;
Sözlerime inanın demiyorum ya!
Ama farz edelim ki seçtiğimiz bir kenardan
Herşeyi size açıkça göstersem ve duyursam.
O zaman o güvenilir adamınız hakkında ne dersiniz acaba?

ORGON
O zaman derim ki… Hiçbir şey demem…
Zira böyle bir şey olamaz…

ELMIRE
Bu gaflet çok uzun sürdü,
Bu kadar yalancı muamelesi görmek yetti.
Uzatmayalım, sırf inandırmak zevkini tatmak için,
Sizi sölenenlere tanık etmeliyim.

ORGON
İşte, ağzınızla yakalandınız! Göreceğiz, maharetinizi!
Bakalım nasıl yerine ketireceksiniz sözünüzü!

ELMIRE
Çağırın onu bana!

DORINE
O, pek kurnazdır fakat!
Belki onu faka bastırmak zor olacak!

ELMIRE
Hayır: insan sevdiği tarafından kolayca aldatılır;
İzzeti nefis insana kendi kuyusunu kazdırır.
Çağırın gelsin aşağıya.
(Cleante ve Mariane'e)
Siz de çekilin!

4.Sahne

(Elmire, Orgon)
ELMIRE
Şu masayı yaklaştıralım da altına girin.

ORGON
Nasıl?

ELMIRE
Kendinizi iyice gizlemeniz önemli.

ORGON
Neden bu masanın altında?

ELMIRE
Aman Tanrım, bana bırakın bu işi;
Benim de bir bildiğim var, sonunda anlayacaksınız siz de.
Girin şuraya diyorum; ve oraya girdiğinizde
Görülmemeye ve sesinizi çıkarmamaya gayret edin.

ORGON
Size fazlasıyla kibar davrandığımı itiraf etmeliyim.
Ama bakalım bu işin içinden nasıl çıkacaksınız.

ELMIRE
Bence bana söyleyecek laf bulamayacaksınız,
(Masanın altındaki kocasına)
Tuhaf bir konuya dokunacağım yalnız,
Kesinlikle hiddete kapılmayınız;
Ne söyleyeceksem rahatlıkla söyleyebilmeliyim,
Bunu sizi ikna etınek için yapacağım, söz verdiğim için.
Madem başka çare yok, oııa yumuşak davranacağım,
Bu ikiyüzlü adamm foyasını ortaya çıkaracağım,
Okşayacağım onun küstahça arzularmı,
Döksün diye ortaya ihtiyatsızlığını,

Yainızca sizi ikna ve onu daha çok bozum etmek için
Onun isteklerine rıza gösterir gibi yapacak yüreğim.
İyice inandığınızda durmak için haklı bir nedenim olacak,
Ve işler ancak sizin istediğiniz raddeye varacak.
îşin yeteri kadar iieri gittiğine siz inandığımzda
Size düşer dur demek onun delice arzusuna,
Size düşer karmızı korumak ve beni ancak
Gözünüzü açmaya yetecek kadar tehlikede bırakmak.
Bu sizin menfaatinizdir, siz sahip çıkacaksınız buna,
Ve... Geliyor. Dikkat edin, görünmeyin sakın ha!

5. Sahne

(Tartıffe, Elmire, masanın altına saklanmış Orgon)

TARTUFFE
Benimle görüşmek istediğinizi söylediler burada.

ELMIRE
Evet, size ifşa edilecek sırlar var burada.
Ama kapıyı çekiverin söylemeden önce;
Yakalanmayalım, iyice bakm her yere.
Geçen seferki gibi bir hadise
Kesinlikle gelmez işimize.
Öylesine bir baskın da görülmemiş şey;
Damis, sizin adınıza, ürküttü beni epey.
Ve siz de açıkça gördünüz, çok çaba sarf ettim
Niyetinden vazgeçirmek, öfkesini almak için.
İşin doğrusu öylesine şaşkmdım ki,
Onu yalanlamak aklıma bile gelmedi.
Ama neyse, Tanrı'ya şükür, her şey girdi yoluna;
Tamamıyla emniyetteyiz bu durumda.
Size duyulan saygı fırtmayı dağıttı,
Kocamın da size dair şüphesi kalmadı.
Ortadan kaldırmak için kötü zaniarı
İstiyor her an birlikte olmamızı.
Ayıplanma korkusu duymadan bu sayede
Ben de yalnız kalabiliyorum burada sizinle.
Ve bu durum da size kalbimi açma imkâmnı veriyor;
Arzunuza verdiğim karşılık beiki biraz fazla çabuk oluyor.

TARTUFFE
Anlamak oldukça güç bu dili,
Biraz önce başka türlü konuşuyordunuz, hanımefendi.

ELMIRE
Ah, öfkeleniyorsanız böyle bir ret cevabımdan,

Anlamıyorsunuz demektir kadm kalbinden.
Pek bilmiyorsunuz anlaşılan ne demek istediğini,
Bu kadar zayıfça savunduğu görülünce kendini.
İffetimiz hep mücadele eder böyle anlarda
İçimizde tatlı duyguiar uyandırania.
Ne sebep bulunursa bulunsun bize hâkim olan aşka
Her zaman biraz utanırız onu dışa vurmaya.
Önce bir savunmaya geçeriz, ama ortadadır halimiz;
Gönlümüzün kaydığım iyici belli ederiz.
İffet nedeniyle arzularımız başka dilimiz başka söyler,
Bu gibi reddetmeler pek çok şey vaat eder.
Şüphesiz bu çok açık bir itiraf oluyor,
Bir kadının iffetine pek de yakışmıyor.
Ama madem ki söz ağızdan çıktı bir kere:
Damis'yi engellemek için uğraşır mıydım hiç öyle?
Söyleyin rica ederim, öyle tatlı tatlı dinler miydim
Başından sonuna kadar teklifini kalbinizin?
Daha önce yaptığım gibi mi alırdım meseleyi
Şu kalbin teklifi hoşuma gitmeseydi?
Ve ilan edilen izdivaca karş çıkmaya
Sizi bizzat ben zorladığımda,
Ne anlam çıkardınız ki bundan,
Bu, size duyulan ilgi değil de nedir?
Kararlaştırılan bu izdivaç yüzünden doğan,
Bir kalbi paylaşmanın üzüntüsü değil midir?

TARTUFFE
Hanımefendi, şüphesiz büyük bir saadet,
Meftun olunan bir ağızdan bu sözleri işitmek.
Yavaş yavaş akıtıyor bütün sözlerime sözlerinizin balı
Daha önce hiç tadılmamış bir hazzı.
Hoşunuza gitmek saadeti benim en büyük tahsilim,
Ahiren mutluluğunu, arzunuzu yerine getirmekle bulur kalbim.
Ama şu kalbim burada riva ediyor sizden:
Biraz olsun şüphe duymayı saadetinden.
Sanırım bu sözler namuskarane bir hile,
Maksadı, hazırlanan izdivaçtan beni vazgeçirme.
Ve sizinle açık konuşmak gerekirse,
Hiç inanmayacağım bu tatlı sözlere.
Can attığım lütfunuzun ufacık bir alameti
Söylediklerinize dair temin etmedikçe beni,
Benim için beslediğiniz cazibeli hislere
İnandırmadıkça yüreğimi iyiden iyiye.

ELMIRE
(Kocasına işaret etmek için öksürür)
Ne, demek bu hızla gitmek niyetiniz;
Alelacele muhabbeti tüketmek istersiniz.
İtirafın en tatlısını etmek için o kadar uğraşıldı;
Lakin, bu yine de sizin için yeterli olmadı.

Lütufta işi hemen son raddeye mi vardırmalıyız,
Ancak o zaman mı tatmin edilebilir şahsınız?

TARTUFFE
İnsan ne kadar az layıksa bir nimete,
O kadar az cürret eder ondan ümit etmeye.
Arzularımızın kanması güçtür kelimelere.
İnsan, şan dolu bir talihten kolayca şüphe eder,
Ona inanmadan önce kavuşmayı ister.
Bana gelince, lütfunuza pek az layık olduğuma inanırım,
Gözü pekliğim saadete ermeyecek korkarım.
Ve ben hiçbir şeye inanmayacağım hanımefendi,
Siz gerçekten söndürmedikçe içimdeki ateşi.

ELMIRE
Aman Yarabbi! Aşkınız ne kadar da zalim çıktı,
Aklımı iyiden iyiye karıştırdı.
Kalpler üzerinde nasıl da büyük bir hakimiyet kuruyor,
Arzuladığını nasıl da şiddetle istiyor!
Ne yani, sizin takibinizden hiç kaçamaz mı insan?
Bırakmaz mısınız hiç nefes alacak zaman?
Yakışır mı size böylesine diş bilemek;
Arzu edileni acımasızca istemek?
Ve insanların size olan zaafını böylece,*
Kötüye kullanmak baskıcı gayretinizle?

TARTUFFE
Peki ama, size olan saygıma iyi gözle bakıyorsanız,
Bunu kati olarak ispat etmeme neden karşı çıkarsınız?

ELMIRE
Fakat nasıl razı olmalı bu isteğinize,
Tanrı'ya karşı gelmeden, O ki hep dilinizde?

TARTUFFE
Eğer yalnız Tanrı konuyorsa arzularıma mani olarak,
Benim için iş değil böyle bir engeli ortadan kaldırmak.
Bu, alıkoymamalı sizin kalbinizi.

ELMIRE
Ama Tanrı'nm yasalarıyla o kadar korkutuyorlar ki bizi!

TARTUFFE
Bu gülünç korkuiarımzı dağıtabilirim,
Harumefendi, kuruntuları yok etme sanatını bilirim.
Tanrı men eder bazı tatminîeri, bakm bu doğrudur;
(İşte bu konuşan anasının gözüdür)
Ama O'nunia anlaşmanm da bir yoiu bulımur.
Muhteiif ihtiyaçİara göre,

Vicdanımızm bağlarım gevşetmenin,
Niyetimizin temizliğiyle
Hareketteki fenalığı gidermenin
Vardır elbet bir ilmi.
Bu sırlarm hepsini öğreneceksiniz Hanımefendi;
Yapacağımz tek şey oluruna bırakmak kendinizi.
Arzumu tatmin edin yeter ki ve sakm korkmaym,
Vebali benim boynuma, bütün sorumluluğu alırım.
Fena öksürüyorsunuz hanımefendi.

ELMIRE
Evet ıstırap içindeyim.

TARTUFFE
Bir parça meyanbalı ikram edeyim?

ELMIRE
İnatçı bir nezle bu,
Sanırım iyi gelmeyecek dünyanm hiçbir suyu.

TARTUFFE
Bu can sıkıcı bir şey şüphesiz.

ELMIRE
Evet hem de düşünülenden daha fazia.

TARTUFFE
Neyse, sizin endişeniz gideriîir kolayca;
Emin olabilirsiniz buradan hiç sır çıkmayacak,
Fenalık bunun ayyuka çıkmasmdadır ancak.
İnsanı rencide eden milletin çıkardığı rezalettir,
Gizlice işlenen günah günah değildir.

ELMIRE
(Bir daha öksürdükten sonra)
Neyse, anlaşılan boyun eğmeye karar vermeliyim,
Her şeyi size vermeye rıza göstermeliyim;
Aksi halde vazgeçmem gerekiyor hoşnut edilmekten,
Ve teslim olmaya istekli olunduğunu göstermekten.
Kuşkusuz hoş değil gelmek bu raddeye,
Aşıyorum sınırı istemeye istemeye.
Madem beni buna zorlamakta inat ediliyor,
Madem söylenenlere hiç inanılmıyor,
Madem daha ikna edici kanıtlar Isteniyor,
Buna razı olmalı, memnun etmeli insanları.
Eğer bu rızada bir günahkârlık görüiürse,
Kabahat benim değildir elbette.

TARTUFFE

Evet, hanımefendi, üzerimize alınz ve bu hadise de
kendiliğinden...

ELMIRE
Rica ederim, kapıyı biraz aralaym da
Bir bakm, kocam koridorda mı acaba?

TARTUFFE
Ne hacet var ondan dolayı endişe duymanıza;
Burnundan tutup sürüklenecek bir adam o, laf aramızda.
Bizim sohbetimizden iftihar payı çıkarır kendine
Onu öyle bir yola koydum ki, görse de inanmaz bir şeye.

ELMIRE
Olsun siz bir çıkm rıca ederim,
Her yeri iyice bir gözden geçirin.

6. Sahne

(Orgon, Elmire)

ORGON
(Masanın altından çıkarken)
İşte teslim ediyorum, iğrenç bir herifmiş bu,
Kendime gelemiyorum, bu darbe beni öldürdü.

ELMIRE
Ne? Bu kadar çabuk mu çıkıyorsunuz?
Siz insanla alay mı
ediyorsunuz?
Halının arkasına geçin, sırası değil henüz.
Her şeyi kesin olarak görmek için sonuna kadar bekleyin.
Basitçe zanlara hiç itimat etmeyin.

ORGON
Hayır, cehennemden bile bundan kötüsü çıkmaz.

ELMIRE
Allah Allah, bu kadar çabuk inanılmaz.
Yenilginizi kabul etmeden önce ikna olun iyice,
Olur a yanılırsınız, hiç acele etmeyin öyle.
(Kocasını arkasına saklar)

7. Sahne

(Orgon, Elmire, Tartuffe)
TARTUFFE
Her şey uygun, talih benden yana hammefendi:
İyice kolaçan ettim bütün evi;

Kimse yok, yüreğim sevinç dolu, ve...
(Orgon onu durdurur)

ORGON
Yavaş! Fazla kapılmışsınız nefsinize!
Bu kadar da coşmamalısınız!
Vay, vay, güvenilir adama bak; beni mi aldatacaksımz!
Ruhunuz nasıl da kapılıyor iğvaya
Hem kızımı almak, hem karıma göz koymak ha?
Bunun doğruluğuna uzun süre ihtimal vermedim,
Bunu söyleyenler ağız .değiştirecek diye hep bekledim.
Ama tanıklığı buraya kadar vardırmak kâfi,
İnanıyorum, istemiyorum daha fazia görmeyi.

ELMIRE (Tartuffe'e)
Bütün bunları istemeye istemeye yaptım;
Beni öyle bir noktaya getirdiler ki, size böyle davrandım.

TARTUFFE
Ne? Zannediyorsunuz ki...

ORGON
Haydi, yeter, şamata istemez, rica ederim.
Terk edelim burayı, hem de sessiz sedasız gidelim.

TARTUFFE
Niyetim...

ORGON
Bu laflarm mevsimi geçti,
Derhal, ama derhai terk etmek lazım evi.

TARTUFFE
Burayı terk etmek, evin efendisiymiş gibi konuşan size düşer.
Ev bana ait, göreceksiniz bir ispat yeter.
Size göstereceğim iyice, boşuna olduğunu bu gayretin
Benimle hır çıkarmak için alçakça oyunlar çevirmenin,
Bana hakaret edilerek öyle istenilen yere varılmayacağını;
Bilirim ben, düzenbazlığı bozum edip cezasını vermeyi,
Gücendirilen Tann'nm intikammı almayı,
Beni kovmaktan söz edenieri pişman etmeyi.

8. Sahne

(Eltnire, Orgon)

ELMIRE
Bu ne biçim konuşma, ne demek istiyor?

ORGON
Vallahi şaşkın bir haldeyim, canım hiç gülmek istemiyor.

ELMIRE
Nasıl?

ORGON
Onun söylediklerinden, anlıyorum büyük hata işlediğimi.
Ve yaptığım bağış allak bullak ediyor zihnimi.

ELMIRE
Bağış mı?

ORGON
Evet, her şey oldu bitti çoktan,
Ama başka bir şey daha var beni kaygılandıran.

ELMIRE
Ne peki?

ORGON
Her şeyi öğreneceksiniz, ama gidip bakalım bir an önce,
Hâlâ yukarıda mı şu bizim çekmece?

V. PERDE

1. Sahne

(Orgon, Cleante)
CLEANTE
Ne yapmak niyetindesiniz?

ORGON
Ah, ne bileyim ben?

CLEANTE
Bana kalırsa
Birlikte başlamalı araştırmaya
Bu olay karşısında neler yapılması gerektiğini.

ORGON
Zihnimi altüst ediyor ştı çekmece meselesi;
Beni her şeyden çok bu umutsuzluğa düşürüyor.

CLEANTE
Yoksa bu çekmece önemli bir sır mı taşıyor?

ORGON
Zavallı dostum Argas'm emaneti,
Büyük gizlilik içinde bizzat bana teslim etmişti
Kaçarken bu iş için beni uygun görmüş,
Anlattığı kadarıyla içinde birtakım evrak varmış,

Bunlara bağlıymış canı ve malı, her şeyi.

CLEANTE
Ne diye bunları başka ellere teslim ettiniz peki?

ORGON
Buna sebep bir vicdan meselesi oldu;
Gidip doğrudan o haine açtım konuyu,
O da allem edip kallem edip ikna etti beni sonunda,
Çekmeceyi ona vermeye, saklaması için bir kenarda.
Hazır bir kaçamak noktası bulunacakü elimde,
Bir soruşturma olursa inkâr edebileyim cliye.
Böylece pek rahat olacaktı içim,
Bende olmadığma yemin edebilecektim.

CLEANTE
Görünüşe bakılırsa iyi değil durumunuz;
Ona malımzı bağışlamanız ve sırrımzı açmanız,
Size fikrimi söylemem gerekirse
Düşüncösizce yapılmış hareketler bence.
Bu gibi güyenceler başınıza çok iş açar,
Madem o adamm elinde böyle imkânlar var,
Sizin için büyük ihtiyatsızlık olur üzerine gitmek,
Daha yumuşak bir çıkar yol aramalıydımz demek.

ORGON
Böylesi dokunakli, güzel bir din kisvesi altında
Böylesi bir ikiyüzlülük, böylesi bir kötü ruh saklansm ha?
Ben ki onu dilenirken, beş parasızken yanıma almışım;
Olan oldu arük; bütün iyiliksever insanlara karşıyım.
Bundan böyle hepsine korkunç bir nefret duyacağım,
Onlara karşı şeytandan beter olacağım.

CLEANTE
Sakin olun, dinsin artık taşkınlıklarımz,
Siz de hiçbir şeyde mutedil davranmazsınız.
Mantığımz hiçbir zaman girmiyor doğru yola,
Her zaman savruluyorsunuz aşırıdan aşırıya.
Ve sonunda gördünüz hatanızı,
Anladınız sahte bir imanla kandırıldığımzı.
Ama hatamzı düzeltmek için, hangi akla hizmetle

Daha büyük bir hataya düşüyorsunuz,
Ve ikiyüzlü alçağın tekiyie
Hayırseverleri bir görüyorsunuz?
Ne yani, bir düzenbaz sahte vakarımn şatafatıyla
Cüret edip sizi dolandırdıysa,
Herkesi onun gibi mi görmelisiniz,
Günümüzde gerçek dindar yok mu demelisiniz?
Bu budalaca hükümleri imansızlara bırakm,
Erdemi, dış görünüşten ayırın.
Hükmünüzü vaktinden önce vermeyin asla,
Ve bunun için orta yolu tutturun daima.
Elden geldiğince yüz vermeyin ikiyüzlülüğe,
Ama kalkıp da hakaret etmeyin gerçek müminlere;
Ve eğer mukadderse aşırılığa düşmeniz,
Daha iyidir sahtesine iltifat etmeniz.

2. Sahne

(Damis, Orgon, Cleante)
DAMIS
Ne! Baha, doğru mu.o alçağm sizi tehdit ettiği,
Ona yapılan hiçbir iyiliğin kalbinde yer etmediği?
Alçak kibri, ki öfkemizi fazlasıyla hak ediyor,
Sizin iyilikierinizi bize karşı mı kullamyor?

ORGON
Evet oğlum, eşi görülmemiş acılar içindeyim.

DAMIS
Bırakın beni, onun kulaklarını keseyim.
Küstahlığı karşısmda asla boyun eğmemeli,
Bana düşer bu beladan kurtarmak sizi.
Ve bu işi bitirmek için onu geberteceğim.

CLEANTE
İşte, delikanlı gibi konuşmak diye buna derim ben.
Rica ederim, gem vurun köpüren öfkenize,
Bağlı oiduğumuz yönetimde, yaşadığımız devirde
îşler şiddetle koyulmuyor yoluna.

3. Sahne

(Madame,Pernelle,Mariane,Elmire,Dorine,Damis,Orgon,Cleante)
MADAME PERNELLE
Neler oluyor? Korkunç şeyler öğreniyorum burada!

ORGON
Yeni olayiar bunlar, gözlerimle şahit olduğum,
İyiliklerimin karşılığmı, görüyorsunuz, nasıl ödüyorum.
Sefil bir adamı imanla evime alıyorum,

Öz kardeşim gibi bakıp barmdırıyorum;
Her gün iyiliklere boğuyorum onu,
Veriyorum kızımı, hatta varımı yoğumu.
Ve bu arada bu kalleş, rezil adam,
Karımı çıkarmaya çalışıyor baştan.
Bir de bu alçakça teşebbüsleriyle yetinmiyor,
Yaptığım iyiliklerden dolayı tehdide kalkışıyor.
Boş buiunup ona yaptığım iyilikierin getirdiği
Birtakım yararları kullanıp mahvetmek istiyor beni.
Niyeti beni maiımdan etmek, onu yerleştirdiğim mülkten
kovmak,Vaktiyle kendisini kurtardığım duruma sokmak.

DORINE
Zavailı adam!

MADAME PERNELLE
Oğlum, inanamam asla,
Bu kadar kötü bir işe kalkıştığına.

ORGON
Ne?

MADAME PERNELLE
îyi insanları hep kıskanırlar.

ORGON
Anne, ne demeye geliyor bu iaflar?

MADAME PERNELLE
Bir acayip sizin evin hali,
Herkesçe maium ona diş bilendiği.

ORGON
Size söylenenie ne ilgisi var bu diş bilemenin?

MADAME PERNELLE
Küçükken size yüz defa söyledim:
Bu dünyada fazileti her zaman hor görürler,
Hasetler ölür, ama hasetlik hep sürer.

ORGON
İyi ama, bu sözlerin bu günkü meseleyle ne ilgisi var?

MADAME PERNELLE
Onun hakkmda size kim bilir neler uydurdular?

ORGON
Size gözierımle gördüm dedim.

MADAME PERNELLE

Had safhadadır fesatlığı kötü söz söyleyenlerin.

ORGON
Günaha sokacaksmız beni anne, dedim ya size:
Bu cüretkâr cürümü gözümle gördüm diye.

MADAME PERNELLE
Zehir saçar elâlemin dili, hiç durmaz,
Fani dünyada hiçbir şey bundan kurtulamaz.

ORGON
Anlamsız bir konuşma oluyor bu,
Gördüm diyorum, kendi gözlerimle gördüm, gördüm yahu!
Bunu yüz defa mı tekrarlamalı,
Kulağınızm dibinde tellal mı bağırtmalı?

MADAME PERNELLE
Aman Yarabbi, ekseriya zevahir aldatır insanı,
Her zaman görünüşe inanmamalı.

ORGON
Şimdi kudururum.

MADAME PERNELLE
İnsan boş şüphelere kapılır,
İyilik ekseriya kötülüğe yorulur.

ORGON
Karımı öpme arzusunu Hayra mı yorayım yahu?

MADAME PERNELLE
Haklı sebeplere dayanmalı, insanları suçlamaya gelince,
Biraz daha beklemeliydiniz emin olabilmek için iyice.

ORGON
Hey Yarabbi, iyice emin olmak mı?
Demek Valide Hanım, beklemeliydim de, gözümün önünde
karımı...
Az kalsın münasebetsiz bir şey söyletecektiniz bana!

MADAME PERNELLE
Hasıh onun gönlü saf imanla dolu fazlasıyla.
Bir türlü aklım ermedi
Yapmaya kalkıştığına söylenenleri.

ORGON
Bırakın Tanrı aşkına, o kadar öfkeliyim ki,
Annem olrnasaydmız bilirdim ne söyieyeceğimi.

DORINE

Beyefendi iş tersine döndii dünya böyledir işte,
Siz kimseye inanmazdınız, şimdi size inanmıyor kimse.

CLEANTE
Boş iaflarla kaybediyoruz her saniyeyi
Önlem almak için harcamalı vaktimizi.
Düzenbazm tehditleri karşısında hiç uyumamalı.

DAMIS
Ne yani, küstahlığı bu dereceye mi vardı?

ELMIRE
Ben ihtimal vermiyoram böyle bir davaya,
Buradaki nankörlüğü fazlasıyla ortada.

CLEANTE
Güvenmeyin siz buna; o bulacaktır bir çaresini
Size karşı haklı çıkarmak için gayretlerini.
Hadi bu bir yana, bir düzenbazm nüfuzu
Can sıkıcı durumlara sokar insanı.
Bir kez daha söylüyorum, elindeki silahia
Onu bu noktaya getirmemeliydiniz asla.

ORGON
Doğra ama, ne yapmalı? Bu hainin kibri karşısında
Hâkim olamadım hıncıma.

CLEANTE
Ben bu işin tatlıya bağlanmasını,
Aranızm düzelmesini isterdim, açıkçası.

ELMIRE
Elinde böyle silahlar olduğunu bilseydim,
Ortalığı bu kadar velveleye vermezdim.
Ve benim...

ORGON *(Borine'e)*
Ne istiyor bu adam? Gidip hemen öğrenin;
Tam da görüşecek haldeyim!..

4. Sahne

(Monsieur Loyal, Madame Perneile, Orgon, Damis, Mariane, Dorine, Elmire, Cleante)
MONSIEUR LOYAL
Merhaba hemşire, sizden ricam
Beni beyefendiyle görüştürseniz.

DORINE
Yanmda birileri var, pek sanmam,
Bir başkasmı kabul edeceğini şu ara.

MONSIEUR LOYAL
Rahatsızlık vermeye gelmedim buraya.
Bu gelişim onu hiç üzmeyecek sanırım,
Hoşuna gidecek bir mesele için buradayım.

DORINE
Adınız?!

MANSIEUR LOYAL
Ona yalnızca şunu söyleyin,
İyiliği için, Tartuffe Bey tarafmdan geldim.

DORINE *(Orgon'a)*
Kibar bir adam geldi, Tartuffe Bey göndermiş,
Söylediğine göre, sizi memnun edecek bir iş için gelmiş.

CLEANTE
Gidip onu görmelisiniz,
Kimdir, ne istiyor, öğrenmelisiniz.

ORGON
Bizi barıştırmak için geldi belki de buraya,
Ona nasıl davransam acaba?

CLEANTE
Öfkenizi sakın belli etmeyin,
Uzlaşmadan söz ederse, onu dinleyin.

MANSIEUR LOYAL
Merhaba beyefendi! Tanrı fenalığımzı isteyenin cezasım
versin,Bütün dileğim odur ki, hep sizinle olsun.

ORGON
Bu yumuşak giriş düşündüğüm gibi oldu,
Şimdiden anlaşma alameti doğdu.

MONSIEUR LOYAL
Bütün ailenizi öteden beri sayar severim;
Babanız beyefendinin bendesiydim.

ORGON
Beyefendi, sizinle tanışmadım, adınızı da duymadım;
Pek mahcubum size karşı, affmıza sığmırım.

MONSIEUR LOYAL
Adım Loyal, Normandiya memleketim.
Pek istemesem de, mahkemede mübaşirim.
Hamdolsun, elimde değnek kırk yıldan beri,

Bahtiyarım, şerefimle yapıyorum vazifemi.
Beyefendi, şimdi müsaadenizle,
Bir mahkeme kararmı tebliğe geldim size.

ORGON
Ne? Sizburaya...

MONSIEUR LOYAL
Efendim öfkelenmeye ne gerek var,
Bu yalnızca bir ihtar;
Sizin ve ailenizin evden çıkmanızı,
Eşyanızı alıp'burayı başkasma bırakmanızı
Bildiren bir emir sadece.
Mühlet yok, erteleme yok, karar böyle.

ORGON
Ben? Ben mi çıkacakmışım bu evden?

MONSIEUR LOYAL
Evet, beyefendi, lütfen.
Artık bu ev, sizin de bildiğiniz gibi
Saym Tartuffe Bey'e ait hiç kuşku yok ki. Mallarmızm sahibi odur bundan böyle, Elimdeki şu mukavele gereğince. Usulüne uygundur, itiraz hakkı buiunmamaktadır.

DAMIS
Bu yüzsüzlük karşısında ancak şapka çıkartılır.

MONSIEUR LOYAL
Sizinle bir alıp veremediğim yok, beyefendi;
Beyefendiyle görüşüyorum; yumuşak başlı makul biri kendisi.
Adalete karşı gelmek istemeyecek kadar iyi bilir,
Güvenilir bir adamın üstüne düşen nedir.

ORGON
Ama…

MONSIEUR LOYAL
Evet efendim, milyonlar verseler de siz,
Başkaldırmayı düşünmezsiniz.
Dürüst bir adam olarak müsaade edersiniz elbette,
Bana verilen emirleri infaz etmeme.

DAMIS
Eli değnekli Mübaşir Bey, biliyor musunuz
Sopaya davet çıkarıyorsunuz.

MONSIEUR LOYAL
Efendim, oğlunuz ya sussun ya de çekilsin, bir şey söyleyin de.
Yoksa zabıt tutmak zorunda kalacağım aleyhinizde.

DORINE
Bu bay Loyal de bayağı bi'çakal!

MONSIEUR LOYAL
Bütün iyi insanlara büyük sevgi beslerim;
Bu emrin tebliğini üzerime almak istedim,
Sırf sizi hoşnut etmek, sevindirmekti dileğim;
Böylece başkasına sıra gelmesin diye,
Size benim kadar muhabbet duymayan biri olsaydı yerimde,
İşi daha az nezaketle hallederdi herhalde.

ORGON
İnsana evinden çık demekten
Daha kötü ne olabilir ki?
MONSIEUR LOYAL
Size süre verelim beyefendi,
Yarına kadar erteleyeceğim
Hükmün infaz edilmesini.
Gelip burada kalacağım bu gece yalnız
On adamımla birlikte, gürültüsüz patırtısız
Usul gereği, sizden rica ederim
Yatmadan önce anahtarlar bana teslim edilsin.
Rahatınızı bozmamaya özen göstereceğim,
Hiçbir münasebetsizliğe izin vermeyeceğim.
Ama yarın sabah olduğunda çabuk davranmalısınız,
Adamlarım size yardım edecek, en güçlülerini seçtim.
Eşya taşınırken size hizmet edebilmeleri için.

ORGON *(Alçak sesle)*
Gönül rızasıyla verirdim
Kalan yüz altınımı şurda
Yeter ki şu öküzün suratına
Okkalı bir yumruk atabileyim

CLEANTE *(Alçak sesle)*
Bırakın herşeyi berbat etmeyelim

DAMIS
Böyle bir cürret karşısında
Zor tutuyorum kendimi, kaşınıyor elim.

DORINE
Loyal Bey sırtınız böyle sağlamken vallahi,
Birkaç sopa vurmak hiç de fena olmaz hani.

MONSIEUR LOYAL
Bu hakaretleri cezalandırmasını bilirim,
Kadınlar için de zabıt tutulur cicim.

CLEANTE

Yeter artık, bütün bunlara bir son verelim beyefendi,
Lütfen verin şu kağıdı da yalnız bırakın bizi.

MONSIEUR LOYAL
Görüşmek üzere, Tanrı hepinizin neşesini daim etsin!

ORGON
Seni de, seni buraya göndereni de kahretsin!

5. Sahne

(Orgon, Cleante, Mariane, Elmire, Madame Pernelle, Dorine, Damis)

ORGON
Eee Valide Hanım, nasıl, haklı mıymışım?
Mahkeme ilamma bakıp artık inanabilirsiniz sanırım.
Onun ihanetierine aklmız yattı mı nihayet?

MADAME PERNELLE
Nutkum tutuldu, hayret ki ne hayret!

DORINE
Şikâyet etmekte haksızsınız, haksiz yere kötülüyorsunuz onu,
Sofuca niyetleri böylece doğrulanmış oldu.
Onun fazileti insan sevgisiyle kusursuzluğa varıyor,
Dünya malı çoğu zaman adamı baştan çıkarır, biiiyor.
Selametinize engel olabilecek her şeyi
Sırf hayır işlemek için elinizden almaya niyetli.

ORGON
Kesin, size ha bire sus demek mi gerekecek!

CLEANTE
Gidelim hadi, birini bulalım danışacak!

ELMIRE
Gidin, duyurun şu nankörün küstahlığını, Sözleşmenin hükmünü bozar bu yaptığı.
Yolsuzluğu, kötü niyeti öylesine çıkacaktır ki ayyuka, Tahammül edilmeyecek ulaştığı sanılan başarıya.

6. Sahne

(Valere, Orgon, Cleante, Elmire, Mariane)
VALERE
Üzgünüm size kötü bir haberle geldiğim için,

Tehlike kapıda olduğundan kendimi mecbur hissettim.
Bir arkadaşım var, kendisi bana çok yakmdır
Ve size duyduğum ilgiden de haberdardır,
Benim için tehiikeli bir yoldan açığa çıkardı
Devlet işlerine ait olan bir sırrı.
Bana bir haber gönderdi az önce,
Derhal kaçmanız gerekiyor buna göre.
Uzun zamandır sizi avucunda tutan o dalavereci
Bir saat önce Kralın huzurunda suçlamış sizi.
Size laf dokundururken ellerine bir çekmece teslim etmiş;
Bu çekmece, bir vatan hainine aitmiş.
Dediğine göre, uyrukluk görevine uymamışsmız,
Bunun karanlık sırrını sakİamışsmız.
Biimiyorum size isnat edilen suçun ayrıntısını,
Ama sizin için bir tutuklama emri çıkarıldı.
Emrin yerine tam getirilmesi için bizzat Tartuffe de
görevlendirilmiş,
Sizi tutuklamaya memur edilen adama eşlik edecekmiş.

CLEANTE
İşte silahlarmı buldu sonunda kendini savunmak için,
Göz koyduğu malmıza böyle sahip olmaya çalışıyor hain.

ORGON
İtiraf edeyim, bu adam iğrenç bir mahlukmuş ha!

VALERE
En ufak bir oyalanma büyük iş açabilir başınıza.
Arabam kapıda bekliyor sizi götürmek için,
Ayrıca size bin altın getirdim.
Hiç vakit kaybetmeyelim bela büyüktür,
Bundan kaçmaktan başka çare yoktur.
Sizi emin bir yere götürme işini üstleniyorum,
ORGON
Heyhat! Pek minnettarım nazik ilginize;
Ama şimdi zaman yok bunu ifade etmeye.
Dilerim Tanrıdan bana birgün fırsat versin,
Bu cömert yardıma teşekkür etmek için.
Elveda… Siz de kendinize…

CLEANTE
Çabuk olun, hadi,
Enişte, biz düşünürüz ne yapılması gerektiğini.

7. Sahne

(Polis,Tartuffe,Valere,Orgon,Elmire,Mariane,vd.)
TARTUFFE
Yavaş beyim, yavaş, o kadar acele etmeyin,
Pek uzağa gitmeyeceksiniz bir delik bulmak için.

Sizi tutukluyoruz Kral namına.

ORGON
Hain! Demek bu darbeyi saklıyordun en sona.
Bu darbeyle, hergele herif, beni bitiriyorsun,
Yaptığın tüm kalleşliklere tüy dikiyorsun.

TARTUFFE
Hakaretleriniz zerre kadar dokunmaz bana,
Her şeye katlanmayı öğrendim ben Hak yolunda.

CLEANTE
Aman doğrusu pek de ölçülüyüz.

DAMIS
Tanrı'yla nasıl da dalgasını geçiyor, yüzsüz.

TARTUFFE
Bütün bu hiddetinizden etkilenmiyorum,
Görevimi yapmaktan başka bir şey düşünmüyorum.

MARIANE
Bu işten kendinize büyük şeref payı çıkarıyorsunuz,
Bunu da pek namuslu bir görev olarak görüyorsunuz.

TARTUFFE
Beni buraya gönderen makamdan geliyorsa,
Bu şerefli bir görev olur olsa olsa.

ORGON
Vay nankör herif, unuttun mu peki,
Sefaletten kendi ellerimle kurtardığımı seni.

TARTUFFE
Evet, ne gibi yardımlar gördüğümü biliyorum ben,
Ama Kral'ın menfaati en başta gelen vazifem.
Bu mukaddes vazifenin haklı şiddeti,
Bastırıyor kalbimdeki minnettarlık hissini.
Böylesi güçlü bir bağ uğruna,
Feda etmeyeceğim şey yoktur benim.
Ne dostum, ne karım, ne akrabam, hatta ne de kendim.

ELMIRE
Sahtekar!

DORINE
Nasıl da biliyor haince,
Saygı duyulan herşeyden güzel bir cüppe biçmeyi kendine.

CLEANTE

Ama madem ki ilan ettiğiniz kadar eksiksizdi
Sizi yönlendiren ve ardına sığındığınız şu vazife hissi,
Öyleyse neden beklediniz çıkarmak için ortaya,
Sizi yakalamasını, musallat olurken karısına?
Neden ancak namusu için kovmaya mecbur kalınca sizi
Düşündünüz onu ihbar etmeyi?
Bunları vazgeçesiniz diye söylemiyorum katiyen,
Size bağışladığı maldan mülkten.
Ama bugün ona suçlu muamelesi yapıyorsunuz,
Peki neden ondan bir şey almaya razı oluyorsunuz?

TARTUFFE *(Polis'e)*
Kurtarm beni bu yaygaradan, beyefendi,
Lütfen, yerine getirin aidığmız emri.

POLİS ,
Evet, emri yerine getirmek için fazla bekledim şüphesiz, Tam zamanmda hatırlattı görevimi sözleriniz. Öyleyse infaz için derhal beni takip edin, İkametinize tahsis edilen hapishaneye gidelim.

TARTUFFE'
Kim? Ben mi, beyefendi?

POLİS
Evet siz.

TARTUFFE
Niye hapishaneye gideeekmişim ki?

POLİS
Size söylemek niyetinde değilim niyesini.
(Orgon'a)
Sakin olunuz, beyefendi, korkuya, teiaşa kapılmayımz,
Dalaverenin düşmanı olan bir KralTn tebaasıyız.
Bir Kral ki, bakışları okur kalpleri,
Kandıramaz onu iki yüzlülerin marifeti.
Yüce şahsiyeti hassas bir sağduyuya sahiptir,
O her şeyde hakikati görmeyi bilir.
Onda hiçbir şey fazla ileriye varmaz,
Sarsılmaz aklı asla aşırıya kaçmaz.
İyiliksever insanlara ölümsüz bir şan bahşeder,
Ama körü körüne değildir erdeme verdiği değer.
Doğrulara duyduğu muhabbet
Yanlışlara duyduğu nefretten alıkoymaz elbet.
Bu adamda onu faka bastıracak kabiliyet yoktur,
O daha ne ince tuzakları savuşturmuştur. İlk anda sezdi onun parlak zekâsı,
Kalbinin içindeki bütün alçaklıkları.
Ele verdi kendini sizi suçlamaya geldiğinde,
Yüce adaletin tecelli etmesiyle;
Kral öğrendi ünlü bir düzenbaz olduğunu,

Başka bir isim altında iş tuttuğunu.
Anlatmak uzun sürer yaptığı karanlık işleri,
Ciltleri doldurur yazılsa hikâyesi.
Velhasıl uyandırdı Kral'ın nefretini,
Bu adarrun size karşı nankörlüğü ve hainliği.
Kral, bu yaptığım da ekledi öbür pis işlerine,
Beni de memur etti oramla birlikte gitmeye,
Görmek için küstahhğı nereye vardırdığını,
Ve açıklansm diye bu herifin bütün yaptıkları.
Evet, size ait olan evrakı, ki bu herif sahibi olduğunu söylüyor
Bu hainden alıp ellerinize teslim etmemi istiyor.
Feshediyor kullanıp hükümdarlık yetkisini,
Bütün mallarınızı ona devreden sözleşmeyi.
Ve bir arkadaşınızın firar etmesi sebebiyle
Düştüğünüz suçlu dummu affediyor nihayetinde.
Bir zamanlar onun haklarını desteklerken sizden gördüğü
Gayretkeşlik karşılığmda bir ödül bu verdiği;
Hiç umulmadık bir zamanda bile unutmadığmı,
İyi bir hareketi karşılıksız bırakmadığım,
Onun gözünde asla değer kaybetmediğini liyakatin,
Kötülükten çok iyiliği hatırladığmı göstermek için.

DORINE
Şükür Tanrı'ya!

MADAME PERNELLE
İşte rahat bir nefes aldım şimdi!

ELMIRE
Ne son ama?!

MARIANE
Yani kim derdi ki!

ORGON *(Tartuffe'e)*
İşte gördün mü hain...

CLEANTE
Aman enişte, yapmaym!
Bu tür bayağılıklara kapılmaym!
Bırakm bu sefil adamı, kalsın kötü kaderiyle baş başa,
Bir de siz yüklenmeyin onu kemiren vicdan azabma.
Bilakis dileyin de, kalbi böyle bir günde
Talihli bir dönüş yapsm fazilete.
Günahmdan nefret edip hayatma çekidüzen versin,
Ve yüce Kral'm merhametini kazanabilsin.
Siz de bu arada gidip onun huzurunda diz çökersiniz,
Böyle hoş bir muamele gereğince minnetinizi gösterirsiniz.

ORGON
Evet iyi söylediniz! Gidelim ayaklarına kapanalım sevinçle,
Teşekkür edelim bize yaptığı iyiliklere.
Bu aslî vazifemizi biraz olsun ifa edebildikten sonra
Karşılık vermeli bir başkasımn bize gösterdiği alakaya.
Cömert ve samimi Valere'in aşk ateşini
Güzel bir ızdivaçla ödüllendirmeli.

DİPNOTLAR
1. Orarıte: Komşu kadınlardan biri kastediliyor. Ç.N.
2. Dorine burada La Fronde (Sapan) hareketini kastediyor. Oyunda anılan çekmece ve içinde gizlenen evrak Orgon'un bu harekete katılan arkadaşına aittir. La Fronde ise, Fransa'da XİV. Louis'nin çocukluk döneminde, monarşi yönetimine ve Kardinal Mazarin hükümetine karşı girişilen ayaklanmaya verilen addır. İki safhası vardır; Parlamento fronde'u ve Prensler 'in fronde'u. Özellikle ikin-ci safhada Conde Prensi, Paris'e girdiğinde (1652) yağmaya göz yumduğu icin tepki görmüş ve burjuvalar tarafından kentten kovulmuştur. Moliere'in kurgusuna göre Orgon da bu burjuvalar-dan biridir ve Kral'm tarafını tutmuştur. Ç.N.
3. Burada sözü edilen mendil, kadınlarm boyunlarıru gerektiğinde örtmeleri için ellerinde bulundurdukları dantelli bir tür yaka mendili. Ç.N.
4. Azizlerin Hikmeti: Fr.: Fleur des saints; o dönemde yayınlanmış dini bir kitap. Ç.N.
5. Dorine'in alışıldık üslubuna uymayan bu tirat 1667 yorumunda Cleante tarafından ve yalmzca IV.Perde'de söylenmiş. Ç.N.
6. Katlanır sandalye: Bir salonda bir kişiye verilen oturma biriminin şekli onun toplunısal konumuna göre değişiyordu; açılır kapamr sandalyeler toplumsal sıralamada en alt katmanda olanlara veri-lirdi. Ç.N.
7. Saint-Sacrement tarikatı üyeleri çok sık hapishaneleri ziyaret ederlerdi. Ç.N.
*
"8. Bu parantez arası, Moliere'in özgün metninde yer almaktadır. Ç.N:
SON